

Kooste lausunnoista mielipiteistä Puolangan Koirakankaan ja Hirvivaara-Murtovaaran tuulivoimahankkeiden ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta sekä sähkönsiirrosta

Yhteysvirnaomaisena toimiva Kainuun elinkeino- liikenne- ja ympäristökeskus pyysi lausunnot hankkeen vaikutusalueen kunnilta ja muilta toimijoilta, joiden toimintaan tuulivoimahankkeella ja siihen liittyvällä sähkönsiirrolla voi olla vaikutusta. Tämän lisäksi kaikille kiinnostuneilla on ollut mahdollisuus esittää mielipiteensä tuulivoimahankkeesta ja siihen liittyvästä sähkönsiirrosta kuulutuksessa mainitun nähtävillä oloajan kuluessa.

Yhteysviranomaisen vastaanotti yhteensä 19 lausuntoa ja 10 mielipidettä. Lausunnoista ja mielipiteistä on poistettu henkilötiedoiksi katsotut tiedot tietosuojalain 2 §:n mukaisesti (1050/2018). Lisäksi lausunnoita ja mielipiteistä on poistettu sensitiivinen lajitieto julkisuuslain 24§:n mukaisesti (21.5.1999/621).

Arviointiohjelmasta jätetyt lausunnot:

1. Kainuun SOTE, ympäristöterveydenhuolto

Arviointiohjelmassa on esitetty arvioitavat ympäristövaikutukset sekä laadittavat selvitykset. Terveysturvaviranomaisen näkökulmasta tärkeät ihmisiin kohdistuvat vaikutukset on tunnistettu ja tuotu osittain esille arviointiohjelmassa, mutta niitä tulee tarkentaa suunnittelun edetessä sekä ottaen paikalliset olosuhteet huomioon. Kustannustehokain tapa toteuttaa terveysturvaviranhallintaa tuuli-voimarakentamisessa on haittojen ennaltaehkäisy jo suunnitteluvaiheessa.

Arviointiselostukseen tulee selkeästi esittää voimalapaikat ja asutus samaan karttapohjaan havainnollisuuden lisäämiseksi. Arvioinnissa on syytä kiinnittää erityistä huomiota asuinrakennuksiin tai loma-asuntoihin tai näiden keskittymiin, jotka jäävät eri voimaloiden/voimala-alueiden ympäröimäksi siten, että vaikutuksia voisi ilmetä eri suunnilta.

Melu- ja välkevaikutukset ovat yleisimmät tuulivoimaloiden vaikutukset, jotka koetaan ihmisten terveyteen ja myös viihtyvyyteen vaikuttavina tekijöinä. Tuulivoimaloiden valojen käyttö ja käyttäytyminen tulee edellyttää sellaiseksi, että ihmisten terveyteen mahdollisesti vaikuttavat tekijät, kuten esim. vilkkuvat valot, minimoidaan käytettäväksi vain silloin, kun se on välttämätöntä esimerkiksi lentoliikenteen vuoksi.

Voimaloiden aiheuttamaan meluun vaikuttaa oleellisesti niiden koko sekä melun leviämiseen paikalliset olosuhteet, mm. maaston muodot (korkeuserot), kasvillisuus, vesistöjen läheisyys, sääolot ym. Tuulivoimalan tuottaman äänen ominaisuudet, kuten voimakkuus, taajuus ja ajallinen vaihtelu, riippuvat tuulivoimaloiden lukumäärästä, niiden etäisyyksistä toisiinsa sekä tuulennopeudesta. Melu- ja välkevaikutukset tulee tuulivoimaloiden sijoittelussa ottaa huomioon vaikutuksia arvioitaessa ja varsinkin mikäli tuulivoimaloiden koko (teho, korkeus ym.) tulee muuttumaan aiemmin selvitetystä, tällöin mallinnukset on tehtävä uudestaan. On erittäin tärkeää, että suunnitteluvaiheessa tuulivoimamelun mallinnus on luotettavaa. Näillä alueilla vallitsevat tuulen suunnat ovat etelä-lounaasta eli asutusta kohti varsinkin Hirvivaara-Murtiovaaran alueella. Meluhavaintoja on todettu jopa 6-8 kilometrin etäisyydellä jo toiminnassa olevista tuulivoimaloista. Melu- ja välkevaikutusten osalta on arvioitava yhteisvaikutukset mallinnusten perusteella muiden tiedossa olevien kanssa. Lähimpänä on sijoittumassa Ukonkankaan tuulivoima-alue 3,5 kilometrin etäisyydelle, jolloin yhteisvaikutuksia on mahdollista syntyä.

Vaikutusten arvioinnissa on otettava huomioon suunniteltu tuulivoimaloiden kokonaiskorkeus (300 m), joka voi vahvistaa vaikutuksia asutukselle, sen sijoituessa useamman tuulivoima-alueen väliin. Arviointityön edetessä on suunnittelussa voitava poistaa ne voimat, jotka vaikutustarkastelun perusteella eivät ole toivottavia.

Arviointiselostuksessa tulee melumallinnuksen tulokset esittää havainnollisesti karttapohjalla siten, että melulle altistuvat kohteet (vakituinen ja loma-asutus) on myös merkitty selkeästi näkyviin. Terveystensuojeluviranomainen muistuttaa, että hankkeen suunnittelussa ja toteuttamisessa on noudatettava melun ohje- ja tavoitearvoja (Vna 1107/2015, STMa 545/2015). On huomattavaa, että sisämelun suhteen ei ole kyseessä ohjearvo, vaan toimenpideraja.

Raskaan liikenteen osuus tulee kasvamaan huomattavasti lähialueilla tuulivoimapuiston rakentamisaikana. Liikennevaikutukset tulee arvioida riittävällä tasolla huomioiden melu- ja pölyvaikutukset tienvarren asutukselle varsinkin päällystämättömien teiden osalta. Myös vaikutusten lieventämiskeinot liikennemelun ja pölyn osalta on huomioitava ja esitettävä arviointiselostuksessa.

Tuulivoimapuiston rakentaminen edellyttää lähtökohtaisesti teiden, perustusten ja muun infran rakentamiseen runsaasti maa- ja kiviaineksia ja niiden tarve on yleensä hankkeen toteuttamisen alussa. Selostukseen tulee arvioida vaikutukset lähiasutukseen, mikäli maa-ainesten otto/louhinta tapahtuu hankealueella tai -alueen läheisyydessä siten, että toiminnasta aiheutuu mm. melu- ja värinävaikutuksia sekä mahdollista pölyämistä. Maa-ainesten ottaminen alueelta vaatii myös maa-ainelain mukaisen luvan.

Terveystensuojeluviranomainen pitää tärkeänä, että samanaikaisesti toteutettavassa kaavoituksessa ja tuulivoima-alueiden suunnittelussa

tarkastellaan huolellisesti ihmisten elinympäristöön sekä terveyteen ja viihtyvyyteen kohdistuvia vaikutuksia.

Alueella tai sen läheisyydessä on vireillä useampi tuulivoimahan-ke, jolloin tuulivoima-aluevarausten yhteisvaikutukset tulee selvittää myös terveysvaikutusten osalta. Vaikutusalueen laajuutta ihmisiin kohdistuvien vaikutusten osalta tulee laajentaa riittävän kauas, kun otetaan huomioon muiden hankkeiden läheisyys ja niistä aiheutuvat vaikutukset. Tuulivoimahankkeissa on tärkeää huomioida myös ekologisten yhteyksien säilyminen.

Tällaisten lähellä toisiaan olevien hankkeiden yksittäiset vaikutukset voivat kertaantua ja muodostaa merkittäviä haittavaikutuksia. Useat lähekkäiset tuulipuistot voivat aiheuttaa yhteisvaikutuksia maisemaan, ääneen, välkkeeseen, lajistoon, luontoarvoihin sekä turvallisuuteen. Lähekkäisten hankkeiden yhteisvaikutukset tulee selvittää uuden hankkeen suunnitteluvaiheessa, jotta haitallisilta kerrannaisvaikutuksilta vältytään.

Tuulivoimaan/-voimaloihin liittyvät vaikutukset koetaan asukkaiden toimesta aina merkittäviksi, vaikka haitallisia vaikutuksia pyritään hallitsemaan ja lieventämään. Yleisesti ottaen vaikutuksia arvioitaessa on huomioitava, että terveysvaikutuksia voi syntyä, vaikka mittaustulokset ja mallinnukset osoittavat ohje- tai raja-arvojen vähäisen alittumisen.

Arvioinnin tueksi ja asukkaiden kuulemiseksi laadittava asukaskysely on toteutettava riittävän laajana ja kyselyyn on otettava mukaan myös muualla asuvia kiinteistöjen omistajia. Toteutettavan kyselymäärä 300 kpl ei ole riittävä, kun kyse on kuitenkin kahdesta lähekkäisestä alueesta ja kolmas (Ukonkangas) sijoittuu 3,5 kilometrin etäisyydelle Hirvi-vaara-Murtiovaaran alueesta.

Pohjavesialueet tulee ottaa riittävästi huomioon jatkosuunnittelussa eikä myöskään lähteitä tule unohtaa. Pohjavesialueella tai sen välittömässä läheisyydessä tapahtuva maanmuokkaus tai maa-ainesten vaihtaminen voi aiheuttaa muutoksia pohjaveteen. Myös teiden rakentaminen ojituksineen sekä liikennöinti pohjavesialueen päällä tai yli voi aiheuttaa vaikutuksia. Tuulivoimaloiden sijoittamista pohjavesialueelle tai sen välittömään läheisyyteen tulee välttää pohjavesivaikutusten ehkäisemiseksi.

Terveydensuojeluviranomaisen mielestä haitallisten vaikutusten lieventämiseen tulee kiinnittää erityistä huomiota ja siten suunnitella voimalapaikat huolellisesti. Riittävä etäisyys asutukseen on vaikuttavin hallintakeino. Terveydensuojeluviranomainen näkee myönteisenä laadittavaksi esitetyn seurantaohjelman, sillä mikäli hanke toteutuu, haitallisten vaikutusten lieventämiskeinojen käyttöönotto nousee keskeiseksi toimenpiteeksi haittojen ehkäisemisessä. Vaikutusten seurannassa tulee ottaa huomioon niin ihmisiin kuin luontoon kohdistuvat vaikutukset.

Arviointiselostuksessa on hyvä avata myös hankkeen jälkeiset vaiheet ja vastuut.

Muutoin ei terveydensuojeluviranomaisella ole huomautettavaa arviointiohjelmaan.

2. TUKES

Tukesilla ei ole lausuttavaa Koirakankaan ja Hirvivaara–Murtiovaaran tuulipuistojen YVA-arviointiohjelmasta.

Lähistöllä ei sijaitse Tukesin valvomia kemikaali- tai kaivoskohteita.

3. Pohjois-Pohjanmaan liitto

Pohjois-Pohjanmaalla on neljä lainvoimaista maakuntakaavaa: 1.-3. vaihemaakuntakaavat ja Hankikiven ydinvoimamaakuntakaava.

Pohjois-Pohjanmaan liitto on käynnistänyt uuden maakuntakaavaprosessin loppuvuodesta 2021. Yhtenä merkittävänä teemana Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavassa tarkastellaan maakunnan tuulivoiman kokonaisuutta, uusia potentiaalisia tuulivoimalueita ja sähkönsiirtoa maakunnassa TUULI-hankkeen pohjalta (Kestävä tuulivoimarakentaminen Pohjois-Pohjanmaalla). Energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan kuulemisaineisto käsiteltiin maakuntahallituksen kokouksessa 21.6.2022 ja luonnos on nähtävillä 8.8.-23.9. välisenä aikana. Maakuntakaavan hyväksymiskäsittelyn tavoiteaika on loppuvuodesta 2023.

Vaikutusten arviointi

Koirakankaan ja Hirvivaara-Murtiovaaran tuulivoimahankkeet sijoittuvat Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaavan vaikutusalueelle lähimmillään noin 9-12 kilometrin etäisyydelle Vaalan ja Utajärven kuntien rajoista. Lisäksi hankkeen sähkönsiirtoreitin liittymispiste, suunnitteilla oleva uusi 400 kV:n sähköasema, sijaitsee Vaalan Nuovuankankaan ja Ristijärven Seitenoikean välille rakennettavan uuden 400 kV:n linjan varrella Turkkielän tuulivoimapuiston itäpuolella. Vaikka uusi rakennettava sähköasema sijoittuu Kainuun maakuntakaavan alueelle, olisi hankkeen YVA-selostusraportissa hyvä esittää myös sähköaseman lähiympäristöön sijoittuvat Pohjois-Pohjanmaan lainvoimaisten vaihemaakuntakaavojen ja nähtävillä olevan energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavaluonnoksen merkinnät.

Pohjois-Pohjanmaalla on toiminnassa ja vireillä runsaasti tuulivoimahankkeita. Vireillä oleva Vaalan Turkkielän tuulivoimala-alue sijaitsee noin 9 kilometriä lounaaseen Koirakankaan tuulivoimapuistoalueelta ja vireillä oleva Vaalan Haarasuonkankaan tuulivoimala-alue noin 12 km länteen. Utajärven Ponteman vireillä oleva tuulivoimala-alue sijaitsee noin 25 kilometriä luoteeseen Hirvivaara-Murtiovaaran tuulivoimala-alueesta. Hankkeiden aluerajaukset on hyvä päivittää YVA-selostuksen raporttiin. Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan luonnoksessa on päivitetty 1. ja 3. vaihemaakuntakaavoissa osoitettuja tuulivoimaloiden alueita ja osoitettu uusia tuulivoimaloiden

alueita (tv-1, 403 Turkkiselkä, tv-1, 400 Haarasuonkangas P ja tv-1, 401 Haarasuonkangas E ja tv-1, 399 Pontema).

Pohjois-Pohjanmaan liiton näkemyksen mukaan Koirakankaan ja Hirvi-vaara-Murtiovaaran tuulivoimahankkeen yksi todennäköisistä merkittävistä vaikutuksista aiheutuu yhteisvaikutuksista muiden läheisten tuulivoima-alueiden ja näiden sähkönsiirtoratkaisujen kanssa. Yhteisvaikutukset ulottuvat myös maakuntarajojen yli Pohjois-Pohjanmaalle. Pohjois-Pohjanmaan liitto nostaa esille tarpeen arvioida hankkeen yhteisvaikutukset maisemaan, erityisesti valtakunnallisesti ja maakunnallisesti arvokkaille maisema-alueille sekä sähkönsiirtokapasiteetin riittävyyteen. Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaaakuntakaavan luonnokseen on täydennetty yleisiä tuulivoiman suunnittelumääräyksiä sähkönsiirron osalta siten, että ”lähekkäin sijoittuvien tuulivoima-alueiden liittäminen sähköverkkoon on ensisijaisesti keskitettävä samaan tai olemassa olevaan johtokäytävään ja yhteispylväisiin, yhteistyössä muiden energiantuotannon hankealueiden kanssa”. Lisäksi Pohjois-Pohjanmaan liitto nostaa esille tarpeen arvioida huolellisesti hankkeen vaikutukset petolintuihin.

4. Digita

Digita antenni-tv vastaanottoneuvonnassa Digita Infossa on ajantasainen ja kattava tieto antenni-tv:n vastaanotto-olosuhteista. Vaikutusalueella ei ole todettu katvealuetta.

Digita toteaa, että tuulipuistot voivat aiheuttaa merkittävää haittaa antenni-tv:n vastaanottoon ennen kaikkea radio- ja tv-lähetysasemaan nähden puiston takana olevissa asuin- ja lomarakennuksissa. Vastaanotto-ongelmat voivat syntyä jo yhdenkin tuulivoimalan tapauksessa. Pahimmillaan tuulivoimala voi estää tv-signaalin etenemisen kokonaan.

Antenni-tv –lähetyskäyttöä käytetään myös viranomaisten vaaratiedotteiden välityskanavana. Tuulivoiman aiheuttaessa häiriön antenni-tv-vastaanottoihin vaikuttaa se tällöin myös vaaratiedotteiden saatavuuteen ja sitä kautta yleiseen turvallisuuteen. Tämän vuoksi vaikutukset antenni-tv vastaanottoihin tulisi ottaa huomioon myös turvallisuuteen liittyvien vaikutusten arvioinnissa.

Antennitelevisiion vastaanotto-ongelmien syntymisen estämiseksi onkin erittäin tärkeää tutkia suunnitellun tuulivoimalan vaikutus antenni-tv-lähetysten näkyvyyteen jo hyvissä ajoin ennen rakennuslupien hakemista ja myöntämistä, ja mieluiten jo ennen tuulivoimalan sijaintipaikojen tekemistä.

Esitämme, että kaavoituksen edetessä, viimeistään rakennuslupien myöntämisvaiheessa:

- hankevastaavan on esitettävä konkreettinen suunnitelma tuulivoimalan valtakunnallisen radio- ja tv-verkon lähetyskäytävien aiheuttamien häiriöiden estämiseksi tai poistamiseksi, tai mikäli suunnitelman laatiminen hakemusvaiheessa ei ole mahdollista, hankevastaavan tulee sitoutua laatimaan ja toimittamaan konkreettinen suunnitelma

häiriöiden poistamiseksi viranomaisen asettamaan määräpäivään mennessä; ja

- tarvittaessa täsmennetään, että tuulivoimahankkeen hankevas-
taava häiriön aiheuttajana on velvollinen huolehtimaan häiriöiden
poistamisesta sekä siitä aiheutuvista kustannuksista.

Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunta on mietinnössään (LiVM 10/2014 vp - HE 221/2013 vp) todennut, että tuulivoimahäiriössä häiriönaiheuttaja huolehtii tilanteen korjaamiseksi tarvittavista toimenpiteistä ja myös vastaa kustannuksista. Valiokunta on jo aiemmin katsonut, että tämän kaltaisen aiheuttaja vastaa -periaatteen tulisi olla yleisemminkin taajuuksien häiriöiden yhteydessä noudatettava lähtökohta.

Digita toteaa, että antenni-tv:n verkko-operaattori Digitan velvollisuuksiin ei kuulu tuulivoimaloiden tv-lähetyksille aiheuttamien häiriöiden korjaaminen, vaan vastuu kuuluu häiriöiden aiheuttajalle. Näin ollen tuulivoimahankkeesta vastaavan on esitettävä konkreettinen suunnitelma häiriöiden estämiseksi ja poistamiseksi sekä otettava vastuu häiriöiden poistamisesta sekä niistä aiheutuvista kustannuksista.

Digita toteaa, että tuulivoimaloiden tv-vastaanotolle aiheuttamat häiriöt ja niiden vaikutukset ja vaikutusalueet voidaan riittävällä suunnittelulla nykyisin ennustaa. Tämän lausunnon kohteena oleva tuulivoimahanke voi muodostaa häiriöitä yhteisvaikutuksena toisien tuulivoimahankkeiden kanssa. Häiriön poistokeinoja toteutettaessa on otettava huomioon myös alueen muut mahdolliset tuulivoiman rakentamishankkeet.

Lisäksi Digita toteaa, että tuulivoimaloiden aiheuttamien häiriöiden hoitamisessa ei valitettavasti ole alalle syntynyt yleisiä käytäntöjä. Tuulivoimaloiden aiheuttamat häiriöt voivat pahimmillaan estää kokonaan antenni-tv-signaalin vastaanoton. Erityisesti tilanteessa, jossa ole-massa olevan tv- ja radiolähetysaseman lähistölle sijoitetaan useita tuulivoimaloita, voidaan pahimmassa tapauksessa ajautua tilanteeseen, jossa tv-signaalin eteneminen estyy kokonaan.

Sen vuoksi onkin erityisen tärkeää, että tuulivoimaloiden tv-vastaanotolle aiheuttamat häiriöt pyritään välttämään hyvissä ajoin etukäteen jo voimaloiden suunnitteluvaiheessa tuulivoimaloiden ja verkko-operaattoreiden välisellä yhteistyöllä. Ellei näin tehdä, riskinä on, että tuulivoimaloiden roottoreiden kotitalouksien tv-vastaanotolle aiheuttamat häiriöt jäävät korjaamatta ja kotitalouksien kärsittäviksi. Tästä on jo ole-massa valitettavia esimerkkejä (esim. Pori Peitto). Tuulivoimayhtiöt tulee siten jo kaavoitus- ja rakennuslupavaiheessa velvoittaa huolehti-maan siitä, että tuulivoimalat sijoitetaan alueelle siten, että häiriöitä ko-titalouksien antenni-tv:n vastaanotolle ei aiheudu. Viranomaisten tulisi päätöksessään tuoda selvästi esiin myös se, että mikäli huolellisesta ennakkosuunnittelusta huolimatta tuulivoimalat kuitenkin aiheuttavat häiriöitä tv-vastaanotolle, tulee niiden myös huolehtia häiriöiden poista-misesta ja niistä aiheutuvista kustannuksista.

Digita suhtautuu myönteisesti tuulivoiman käyttöön energianlähteenä. Jo toteutetut tuulivoimalat ovat kuitenkin osoittaneet, että tv- lähetyssasemien jälkeen rakennetut tuulivoimapuistot voivat aiheuttaa olennaisia häiriöitä tv- vastaanottoon. Mahdollisten tuulivoimaloiden aiheuttamien häiriöiden korjaaminen ei kuulu Digitan velvollisuuksiin ja televisiovastaanoton varmistamiseksi alueella on erittäin tärkeätä, että tuulivoimatoimija huolehtii aiheuttamiensa häiriöiden poistamisesta ja niistä aiheutuvista kustannuksista.

5. Elisa Oyj

Emme ole hanketta vastaan, pyydämme kuitenkin huomioimaan Elisan teleliikenteelle aiheutuvat haitat.

Kyseisen hankkeen vaikutusalueelle ei jatkossa voida rakentaa radiolinkkijärjestelmiä.

6. Telia Finland Oyj

Telia Finland Oyj:llä (Telia) ei ole hankkeesta huomautettavaa, mutta jatkossa hankkeen vaikutusalueelle ei voida rakentaa radiolinkkijärjestelmiä.

7. Suomen Erillisverkot

Hirvivaara-Murtiovaaran alueen hankkeella ei ole vaikutusta Suomen Erillisverkot Oy:n Verkko-operaattoripalvelut liiketoimintaan.

Koirakankaan alueella on mahdollisesti häiritseviä tuulivoimaloita. Tarkempaa lausuntoa varten tarvitsemme tämän osalta koordinaatit tuulivoimaloittain.

8. Fingrid, maankäyttö ja ympäristö

Fingrid Oyj on valtakunnallinen kantaverkkoyhtiö, joka vastaa Suomen sähköjärjestelmän toimivuudesta sähkömarkkinalain perusteella sille myönnetyn sähköverkkoluvan ehtojen mukaisesti. Yhtiön on hoidettava sähkömarkkinalain edellyttämät velvoitteet pitkäjänteisesti siten, että kantaverkko on käyttövarma ja siirtokyvyltään riittävä.

Kantaverkkoyhtiöllä on sähkömarkkinalaissa määritelty verkon kehittämis- ja liittämisvelvollisuus. Verkonhaltijan tulee pyynnöstä ja kohtuullista korvausta vastaan liittää verkkoonsa tekniset vaatimukset täyttävät sähkönkäyttöpaikat ja sähköntuotantolaitokset toiminta-alueellaan.

Kantaverkkoliityntöjen tulee täyttää tekniset vaatimukset, jotka on esitetty Fingridin yleisissä liittymisehdoissa (YLE). Liittymisehtoja noudattamalla varmistetaan järjestelmien tekninen yhteensopivuus. Niissä myös määritellään sopimuspuolten liityntää koskevat oikeudet ja velvollisuudet. Yleisten liittymisehtojen lisäksi voimalaitosten tulee täyttää Fingridin järjestelmätekniset vaatimukset (VJV). Asiakas huolehtii omaan sähköverkkoon suoraan tai välillisesti liittyvien osapuolien kanssa siitä, että myös niiden sähköverkot ja niihin liittyvät laitteistot täyttävät kantaverkkoa koskevat liittymisehdot ja järjestelmätekniset vaatimukset.

Kustakin liittynnästä sovitaan erillisellä liittymissopimuksella tapauskohtaisesti.

Tuulivoima-alue

Lausumme mielellämme jatkossa hankkeen eri vaiheista, tietojen ja ratkaisun tarkentuessa.

Fingridin näkemyksen mukaan tuulivoima-alueen liityntäpisteenä pitäisi tarkastella Nuojunkangasta tai vaihtoehtoisesti Turkkiselän itäpuolelle suunniteltua uutta sähköasemaa (investointisuunnitelmassa toteutus vuonna 2030). Muistutamme, että kokoluokaltaan yli 250 MW kokonaistehon tuulivoima-alue edellyttää liityntää 400 kV sähköasemalle.

Muiden kuin Fingrid Oyj:n omistamien voimajohtojen osalta teidän tulee pyytää erillinen lausunto voimajohtojen omistajilta.

9. Ilmatieteen laitos

Kuten ohjelmassa on todettu, molemmat Koirakankaan ja Hirvivaara-Murtiovaaran tuulipuistojen alueet sijaitsevat yli 20 km päässä lähimmästä laitoksen säätutkasta, näin ollen Ilmatieteen laitoksella ei ole lausuttavaa tuulivoimapuistojen YVA – ohjelmaan.

10. Kainuun liitto

Ympäristövaikutusten arviointiohjelman Tiivistelmässä todetaan, että Puolangan kunnan alueella on voimassa Kainuun vaihemaakunta-kaava, joka on hyväksytty Kainuun maakuntavaltuustossa 16.12.2019. Kainuun liitto toteaa tarkennuksena, että Kainuussa on viisi maakunta-kaavaa, joiden voimassa olevat maakuntakaavamerkinnot ja -määräykset koskevat hankealuetta ja ohjaavat yksityiskohtaisempaa suunnittelua.

Kainuun liitto ehdottaa harkittavaksi YVA-ohjelman 8.3.1 *Kainuun maakuntakaavat* -kohtaan, että kaikki hankealueella voimassa olevat maakuntakaavat esitellään ensin ja sen jälkeen tuodaan esille voimassa olevat maakuntakaavamerkinnot. Nyt YVA-ohjelmassa on todettu Kainuun maakuntakaava 2020. Tämän jälkeen on listattu kaikkien voimassa olevien kaavojen maakuntakaavamerkinnot, jonka jälkeen on esitelty muut voimassa olevat maakuntakaavat. Nyt lukija voi saada virheellisen käsityksen, että kaikki luetellut maakuntakaavamerkinnot on osoitettu yhdessä maakuntakaavassa, vaikka ne on osoitettu eri kaavoissa.

YVA-ohjelman 8.3.1 *Kainuun maakuntakaavat*, *Kainuun maakuntakaava 2020* - kohdassa on virheellisesti Kainuun vaihemaakuntakaava 2030 koskeva teksti, Kainuun liitto pyytää korjaamaan kyseisen kohdan mm. Kainuun maakuntakaavan 2020 hyväksymispäivämäärän ja lainvoimaiseksi julistamisen päivämäärän osalta.

Hankealueille ja niiden ympäristöön kohdistuvat maakuntakaavamerkinnot on esitetty kattavasti YVA-ohjelmassa luukuun ottamatta maa- ja

"Maa- ja metsätalouskäyttöön tarkoitettuja alueita voidaan käyttää alueen pääasiallista käyttötarkoitusta sanottavasti haittaamatta ja luonnetta muuttamatta myös erityislainsäädännön ohjaamana muihin tarkoituksiin, kuten luontais- tai muuhun elinkeinotoimintaan, turvetuotantoon, maa- ja kivai-
nosten ottoon, haja-asutusluonteiseen pysyvään ja loma-asu-
miseen sekä jokamiehen oikeuden rajoissa ulkoiluun ja ret-
keilyyn. Alueille voidaan perustaa yksityisiä suojelualueita.
Ilman erityisiä perusteita hyviä ja yhtenäisiä peltoalueita ei
tule ottaa taajamatoimintojen käyttöön. Maankäyttöä suunni-
teltaessa on tuettava metsätalousalueiden yhtenäisyyttä ja
toimivuutta."

Maakuntakaava on ohjeena laadittaessa ja muutettaessa yleiskaavaa ja asemakaavaa sekä ryhdyttäessä muutoin toimenpiteisiin alueiden käytön järjestämiseksi. Maakuntakaavassa osoitettu tuulivoima-alue ja sen raja-
aus täsmentyy siten kuntakaavassa tarkempien selvitysten perusteella. Maakuntakaavassa osoitettujen tuulivoima-alueiden laajuutta ja sijaintia voidaan yksityiskohtaisemmassa kaavassa muuttaa edellyttäen, että maakuntakaavan keskeiset ratkaisut ja tavoitteet eivät vaarannu. Tällaisessa tapauksessa kyseessä on hyväksyttävä eroavuus maakuntakaavasta. Lähtökohtana on, että maakuntakaavan tavoite on turvattava samassa kaavassa, jossa maakuntakaavan ratkaisusta poiketaan. Hyväksyttävän eroavuuden edellytyksenä on lisäksi, ettei aluetta ole maakuntakaavassa varattu sellaiseen muuhun tarkoitukseen, joka estää tuulivoimarakentamisen. Hyväksyttävä eroavuus ei voi kuitenkaan tarkoittaa maakuntakaavan keskeisistä periaatteista poikkeamista eikä myöskään maakuntakaavassa erityisesti tutkitusta sijaintipaikasta poikkeamista. Maakuntakaavassa esitetyn ratkaisun kanssa ristiriidassa oleva eli maakuntakaavan vastainen kaavaratkaisu ei ole mahdollinen ilman maakuntakaavan muuttamista. Kaavaratkaisun voidaan katsoa olevan ristiriidassa maakuntakaavan kanssa, mikäli

kyseessä ei ole maakuntakaavan täsmentyminen tai hyväksyttävä eroavuus maakuntakaavasta.

Niin kuin YVA-ohjelmassa tuodaan esille, Kainuun tuulivoimamaakuntakaavan tarkistaminen on parhaillaan käynnissä (Kainuun maakuntavaltuuston päätös 17.6.2019, S 10). Tuulivoimamaakuntakaavan tarkistamista koskeva kaavaluonnos on ollut julkisesti nähtävillä 22.12.2021-31.1.2022. Maakuntakaavaluonnoksessa ei ole esitetty muutoksia hankealueille. Tuulivoimaloiden aluetta tv-10 ja tv-11 laajempien aluekokonaisuuksien soveltuvuutta seudullisesti merkittävään tuulivoimatuotantoon on mahdollista arvioida valmisteilla olevan Kainuun tuulivoimamaakuntakaavan tarkistamisen jatkovalmistelun yhteydessä yhteensovittaen ja huomioiden myös muut alueen maankäyttömuodot ja -tarpeet maakuntakaavan edellyttämällä yleispiirteisellä tarkkuustasolla. Tavoiteaikataulun mukaan Kainuun uusi tuulivoimamaakuntakaava on Kainuun maakuntavaltuuston hyväksymiskäsittelyssä loppuvuonna 2022 tai viimeistään keväällä 2023.

Koska lausuntopyynnön kohteena ovat hankealueet sekä mm. Puolangan Ukonkankaalle suunnitteilla oleva tuulivoimala-alue sijaitsevat lähellä toisiaan, Kainuun liitto pitää tärkeänä ja korostaa, että tuulivoimahankkeen ympäristövaikutusten arvioinnissa huomioidaan hankkeiden yhteisvaikutukset mm, asutuksen ja maisemavaikutusten osalta voimassa olevassa tuulivoimamaakuntakaavassa annettujen yleismääräysten mukaisesti.

YVA-ohjelman mukaan hankkeiden sähkönsiirtoon on olemassa yksi vaihtoehto. Sähkönsiirron maakuntakaavallisia edellytyksiä on mahdollista arvioida käynnissä olevan tuulivoimamaakuntakaavan tarkistamisen yhteydessä yhteensovittaen ja huomioiden myös muut alueen maankäyttömuodot ja -tarpeet maakuntakaavan edellyttämällä yleispiirteisellä tarkkuustasolla.

Kainuun liitto esittää YVA-ohjelmaan korjattavaksi, että YVA-ohjelmassa todetut Puolangan kunnan alueelle sijoittuvat maakunnallisesti arvokkaat kulttuurihistorialliset kohteet tai alueet on osoitettu Kainuun voimassa Olevassa maakuntakaavassa 2020, ei Kainuun vaihe-
maakuntakaavassa 2030.

Kainuun liitto toteaa tarkennuksena YVA-ohjelman Tiivistelmän-kohtaan Kaavoitus, että Kainuun voimassa olevan tuulivoimamaakuntakaavan tuulivoimaloiden alueiden soveltuvuutta on arvioitu mm. Sisä-Suomen tuulivoimaselvityksessä (2011) ja Kainuun maakuntakaavan tuulivoimaselvityksen täydennys -selvityksessä (2013).

Tuulivoimahankkeen toteuttamiseen liittyy vaikutuksia, jotka sisältävät jossain määrin epävarmuutta mm. vaikutusten määrästä ja kohdistumisesta. Vaikutuksiin liittyvät epävarmuudet kohdistuvat erityisesti paikalliselle pysyvälle ja loma-asutukselle sekä linnustolle ja muulle eläimistölle. Kainuun liitto pitää tärkeänä, että tuulivoimahankkeen toteutuessa sen vaikutuksia seurataan luotettavasti ja pitkäaikaisella

seurantamenettelyllä. Tarvittaessa on tärkeää ryhtyä toimenpiteisiin, joilla mahdollisia haitallisia vaikutuksia lievennetään tai poistetaan. Kainuun liitto korostaa avoimen tiedottamisen ja vuoropuhelun sekä eri kanavien viestimisen tärkeyttä kaikissa tuulivoima-aluesuunnittelu- ja toteuttamisvaiheissa.

Kainuun liitolla ei Ole muuta huomautettavaa YVA-ohjelmasta.

11. Kainuun museo

YVA-ohjelman kappaleessa 8.4 on käsitelty hankealueen läheisyydessä olevia maisemia ja kulttuuriympäristöjä. Arvokkaat ja merkittävät kohteet on luetteloitu ohjelmassa pääosin asianmukaisesti mutta kappale sisältää muutaman puutteen.

YVA-ohjelman sivulla 79 esitetystä kartasta (Kuva 8–10. Maiseman ja kulttuuriympäristön maakunnallisesti arvokkaat alueet) puuttuu Puokiovaaran kylä ja siihen kuuluva Puokiovaaran vaara-alue, joka on luokiteltu maakunnallisesti arvokkaaksi rakennetuksi kulttuuriympäristöksi (Puolangan kulttuuriympäristöohjelma 2005). Puokiovaara sijaitsee noin 10 km länteen Hirvivaara-Murtiovaaran hankealueesta. Puokiovaaran vaara-alue tulee lisätä YVA-ohjelman sivulla 79 olevaan karttaan (Kuva 8–10).

Sivulla 80 olevasta taulukosta (Taulukko 8–4. Hankkeen tuulivoimapuistojen lähialueelle sijoittuvat maiseman ja kulttuuriympäristön paikallisesti arvokkaat alueet) puuttuu Väyrylän kylä, joka on luokiteltu paikallisesti arvokkaaksi kylämaisemaksi (Puolangan kulttuuriympäristöohjelma 2005). Väyrylän kylä tulee lisätä sivulla 80 olevaan taulukkoon (Taulukko 8–4) ja merkitä sivulla 79 olevaan karttaan (Kuva 8-10).

Sivulla 79 olevasta kartasta (Kuva 8–10. Maiseman ja kulttuuriympäristön maakunnallisesti arvokkaat alueet) puuttuu n. 13 km päässä Paltamon kunnan alueella sijaitseva paikallisesti arvokas perinнемaisema Raappananmäen Etelän laitumet (Paltamon kulttuuriympäristöohjelma 2001). Kohde tulee lisätä sivulla 79 olevaan karttaan (Kuva 8-10).

Muinaisjäännökset ovat ihmisten toiminnasta jääneitä kiinteitä muinaisjäännöksiä tai irtaimia muinaisesineitä. Kaikki kiinteät muinaisjäännökset ovat Suomen muinaismuistolain (295/1963) mukaan rauhoitettuja. Muinaisjäännökset tulee huomioida rakentamisvaiheen lisäksi myös tuulivoimaloiden ja voimajohdon huolto- ja kunnostustöissä tuulivoimapuiston toiminta-aikana. Vaikutukset muinaisjäännöksiin arvioidaan olemassa olevien lähtötietojen sekä maastoinventoinnin perusteella. Muinaisjäännösinventoinnin tavoitteena on alueen ennestään tuntemattomien kiinteiden muinaisjäännösten paikantaminen ja mahdollisuuksien mukaan niiden rajaaminen. Selvitys koostuu esitutkimuksesta, maastotutkimuksesta sekä raportoinnista. Maastoinventoinnissa tarkastetaan sähköasemien paikat, voimalapaikat, voimaloiden väliset tie- ja kaapelilinjaukset sekä hankealueella olevat muut muinaisjäännöksille potentiaaliset alueet. Mikäli hankealue muuttuu, tarvitaan täydennysinventointi.

Molemmilla hankealueilla on ennestään tunnettuja muinaismuistolain rauhoittamia (295/1963) esihistoriallisen ja historiallisen ajan kiinteitä muinaisjäännöksiä.

Koirakankaan alueelle sijoittuu kaksi ennestään tunnettua muinaisjäännöstä; Hongikkopuro 1 (mjrek. 1000029116) ja Käreikönkangas 5 (1000029075). Nämä tervahaudat on inventoitu vuonna 2014. Koira-kankaan alueella on runsaasti tarkastamattomia kiinteitä muinaisjäännöksiä, tervahautoja, merkittynä maastokarttaan. Näitä on tämän vuoden aikana merkitty muinaisjäännösrekisteriin. Lidar-tutkimuksissa näkyi myös uusia maastokarttaan merkittyjä tervahautoja, joita ei ole lisätty muinaisjäännösrekisteriin. Kaikki kiinteät muinaisjäännökset pitää tarkistaa maastossa. Suunniteltu arkeologinen inventointi on Koira-kankaalle tarpeen.

Hirvivaara-Murtiovaaran alueella on neljä ennestään tunnettua kiinteää muinaisjäännöstä; Teeriharju 2, (1000029104), Kortepuro, (1000029105), Suojoenkangas 1, (1000029108) ja Murtiovaara 1 (1000029183). Nämä tervahaudat on inventoitu vuonna 2014. Tälläkin alueella on maastokarttaan merkittyjä tervahautoja, joita ei ole lisätty muinaisjäännösrekisteriin. Nämä pitää käydä maastossa tarkastamassa. Suunniteltu arkeologinen inventointi Hirvivaara-Murtiovaaran alueelle on tarpeen.

Suunnittelulle voimajohtoreitille sijoittuu neljä tunnettua kiinteää muinaisjäännöstä; Teeriharju, (620010018), missä on säilytyskuoppa, Jäkaläharju 1 (1000029172), missä on tervahauta, ja Suksisuonmetsä 1, (1000029115), missä on samalla rinteellä kolme tervahautaa. Sähkösiirtoreitti on suunniteltu kulkevan Kongasjärven länsipuolella sijaitsevan kiinteän muinaisjäännösalueen Järvenpää (620010017) läpi. Siellä havaittiin vuoden 2014 inventoinnissa 32 pyyntikuoppaa 250 x 140 metrin alueelta. Kohteessa olevat pyyntikuopat voivat olla esihistoriallisen tai historiallisen ajan muinaisjäännöksiä. Yksittäisistä kuopista ei ole koordinaattitietoja, vaan niistä on tehty karttaliite vuoden 2014 inventointiraporttiin, mihin on arvioitu pyyntikuoppien sijainti pisteinä. Jotta suunniteltu sähkönsiirtolinja voidaan tehdä, pitää varmistaa, että yhtään pyyntikuoppaa ei jää voimajohtolinjan alle tai läheisyyteen. Mikäli sähkönsiirtoreitti aiotaan tehdä suunnitellusti Järvenpään muinaisjäännösalueen läpi, inventoinnin tuloksien perusteella voidaan päättää, onko muinaisjäännösalue saatu rajattua inventoinnissa tarpeeksi kattavasti siten, että kiinteät muinaisjäännökset eivät vaarannu vai tarvitaanko muinaisjäännösalueella kenties kajoamislupamenettelyä. Vaihtoehtoisesti reitti voidaan suunnitella siten, että se kiertää koko muinaisjäännösalueen länsipuolelta. Silloinkin on hyvä varmistaa, että reitillä ei ole kiinteitä muinaisjäännöksiä. Suunniteltu arkeologinen inventointi voimajohtoreitille on tarpeen.

12. Luonnonvarakeskus

Lausunnossaan Luke keskittyy Metsästyslain (28.6.1993/615) 5 § (13.7.2018/555) lueteltuihin riistalajeihin.

Hankealueelle on suunniteltu tehtäväksi maastokauden 2022 aikana pesimälinnustoselvitys, soidinpaikkainventointi ja muutontarkkailut. Lisäksi mm. metsäpeuran osalta tullaan peura-aineistoja tai aineistojen tulkintaa pyytämään Luonnonvarakeskukselta. Tuloksia ei vielä tässä ohjelmavaiheessa esitetä.

Hankealue sijoittuu sisämaahan päämuuttoreittien ulkopuolelle. Alue sijoittuu 20 km päähän Oulujärvestä, joka ohjaa lintujen muuttoa sisämaassa. YVA-ohjelmassa kerrotaan, että arvioiden perusteella ohjaava vaikutus ei ulotu hankealueelle.

Sijainnin ja alueen elinympäristöjen puolesta hankealueella esiintyy todennäköisesti kaikkia seudulla tavattavia metsäkanalintuja. Linnustokartoitusten osalta Luke huomauttaa, että kanalinnuilla on voimakkaat vuosien väliset vaihtelut kannansuuruudessa, joten laskentojen toteuttaminen vain yhtenä vuonna saattaa antaa väärän kuvan alueen merkityksestä lisääntymisympäristönä. Yhden vuoden aineisto on altis satunnaisvaihtelulle. Tällöin tulosten tulkinnassa ja johtopäätöksissä on syytä olla varovainen. Luontoselvityksissä ei myöskään tulisi jättää kartoittamatta tavanomaisia metsäkohteita, jotta kokonaiskuva alueen linnustosta, kuten metsäkanalinnuista, ei jäisi erityiskohteiden varaan. Soidinselvitysten tulokset ovat tärkeitä ja ne tulee ottaa huomioon voimalojen sijoittelussa.

Hankealue ei sijoitu tunnetuille susireviireille. Alueella saattaa kuitenkin liikkua susia ja muita suurpetoja. Näiden lajien osalta muiden luontokartoitusten ohessa tehdyt huomiot eivät anna luotettavaa kuvaa alueen merkityksestä suurpetojen elinympäristönä.

Direktiivilajien asuttamilla alueilla haastattelujen ja kirjallisten lähteiden lisäksi suoritettavat kohdennetut maastolaskennat antaisivat vaikutusten arviointiin näiden lajien osalta mahdollisimman realistisen ja ajantasaisen aineiston.

Hankealue sijoittuu vyöhykkeelle, joka yhdistää Kainuun ja maamme läntisen taigametsän. Vyöhykettä pitkin levittäytyvät useat eläinlajit kuten metsäpeura. Hankealue sijoittuu metsäpeuran potentiaaliseen kauttakulkualueeseen Suomenselän ja Kainuun välillä. Oulujärveä ympäröivän alueen suunnittelussa tulisi huomioida se, että laji pystyy yhäkin vaeltamaan sille ominaisesti ja sen geneettinen monimuotoisuus säilyy. Tämä voi edellyttää hankealueiden poistamissuosituksia tai pienentämisiä. Hankealueen ympäristössä on myös metsäpeuran kesä- että talvilaitumia.

Hankealueen lähiympäristössä (30 km säteellä) on 12 eri vaiheessa olevaa tuulivoimahanketta. On tärkeää, että direktiivilajien asuttamilla alueilla muun tuulivoimarakentamisen ja maankäytön yhteisvaikutus otetaan huomioon kaikkien kyseisten lajien elinmahdollisuuksien muutoksiin ja ekologisiin käytäviin.

Lausunnon tiivistelmä

Kanalinnuilla on voimakkaat vuosien väliset vaihtelut kannansuuruudessa, joten laskentojen toteuttaminen vain yhtenä vuonna saattaa antaa väärän kuvan alueen merkityksestä lisääntymisympäristönä. Luontoselvityksissä ei myöskään tulisi jättää kartoittamatta tavanomaisia metsäkohteita, jotta kokonaiskuva alueen linnustosta ei jäisi erityiskohteiden varaan. Luke suosittelee direktiivilajien asuttamilla alueilla kohdennettua maastolaskentaa, jotta vaikutusten arvioinnissa olisi näiden lajien osalta käytössä mahdollisimman realistinen ja ajantasainen aineisto. Metsäpeuran osalta YVA-ohjelmassa kerrotaan, että aineistoja tullaan tiedustelemaan Luonnonvarakeskukselta. Direktiivilajien asuttamilla alueilla muun tuulivoimarakentamisen ja maankäytön yhteisvaikutus on otettava laajassa mittakaavassa huomioon kyseisten lajien elinmahdollisuuksien muutoksiin ja ekologiisiin käytäviin.

13. Suomen luonnonsuojeluliiton Kainuun piiri ry ja Kainuun lintuteellinen yhdistys ry

Suurten tuulivoimaloiden ja laajojen tuulipuistojen rakentaminen muuttaa käytännössä Kainuun erämaista luontoa pala palalta teollisuusalueiksi. Kainuun erämaisyyden ja luonnonrauhan toivomme säilyvän myös tulevaisuudessa, jossa lajien riittävät elinalueet on turvattu ja ihmisellä on mahdollisuus kokea luontoelämyksiä sekä hiljaisuutta ja pimeyttä. Puolangan syrjäisille ja rakentamattomille alueille on suunnitteilla seitsemän tuulivoimahanketta, mikä on paikallisen luonnon kestävyden kannalta liian paljon. Lisäksi toivomme luonnon kestävyden ja monipuolisen lajiston säilymisen kannalta mahdollisimman vähän uusien teiden ja voimajohtolinjojen rakentamista.

Yksittäisten hankearviointien rinnalla tarvitaan ehdottomasti myös tuulivoimahankkeiden yhteisarviointia. Tuulivoimatuotannon maakuntatasoinen uudelleenarviointi on vaadittavien selvitysten suhteen edelleen erittäin keskeneräinen - tarvittavat selvitykset valmistuvat vuoden 2022 loppupuolella. Tämän hankkeen tuulivoimapuistoalueet sijoittuvat osittain maakuntakaavaan merkityille tuulivoima-alueille: Koirakankaan alue tuulivoima-alueelle (tv11) Kintasmäki- Iso Koirakangas ja Hirvivaara-Murtiovaara tuulivoima-alueelle (tv10) Murtiovaara.

Uuden 25 kilometrin voimalinjan rakentaminen saattaa osoittautua luonnon kannalta paljon pirstovammaksi ja ongelmallisemmaksi kuin yksittäiset tuulivoimalat. Lintujen törmäystodennäköisyydet johtoihin kasvaisivat merkittävästi, jos sähkönsiirtoa varten rakennettaisiin toteutuvasta voimalamäärästä riippuen 110 kV:n tai jopa 400 kV:n liityntävoimajohto.

Tuulivoimaloita ei tule sijoittaa suojelualueille eikä muutoin arvokkaille luontokohteille eikä niiden reunoille ja läheisyyteen. Hirvivaara-Murtiovaaran alueen pohjois-koillisosiin sijoittuu Kiiminkijoen Natura-alueen rakentamiselle herkkiä pieniä latvavesistön virtavesiä ja lampia.

Arviontiohjelma kertoo hyvin Natura-alueen merkityksestä: "Valjastamaton Kiiminkijoki on edustava luonnontilainen Fennoskandian joki-reitti, Kiiminkijoella on merkitystä vaelluskaloille ja joillekin uhanalaisille

kalalajeille. Kiiminkijoen luonnontilaisina säilyneet latvapurot Puolangalla ovat Kiiminkijoen viimeisiä alkuperäisen purotaimenen vahvoja esiintymisalueita. Jänisjoki ja Heinijoki ovat merkittävimpiä tammukkapuroja. Vaellussiika, harjus ja nahkiainen edustavat alkuperäistä kantaa Kiiminkijoella.”

Hirvivaaran-Murtiovaaran alueella sijaitsee useita lampia sekä siellä virtaavat Suojoki, Sahipuro ja Kotapuro sekä pienempiä virtavesiä. Koirakankaan alueelle taasen sijaitsevat Koirajärvi, Pieni Koivujärvi ja Iso Koivujärvi sekä siellä virtaa Koirapuro, Vesikkopuro, Välijoki, Pienijoki, Koivujoki ja pienempiä virtavesiä. Lisäksi Koirakankaan hankealueella Hongikkokankaan eteläpuolella ja Hirvivaara-Murtiovaaran hankealueen lounaisosissa sijaitsee virtavesien lähiympäristöjä sekä reheviä korpia. Näiden luontoarvot tulee turvata.

Hirvivaaran-Murtiovaaran alueelle sijoittuu Kissakankaan moreenialue (MOR-Y12-032) ja Koirakankaan alueelle sijoittuu Pienen Koivujärven kumpumoreenialue (MOR-Y12-077).

Lausuttavassa arviointiohjelmassa kerrotaan:

”Alueen linnustolliset arvot löytyvät alueen avoimilta soilta ja lammilta, joilla esiintyy todennäköisesti jonkin verran uhanalaista suolintulajistoa. Virtavesiä ja soita reunustavissa metsissä sekä mahdollisilla muilla iäkkäämmillä metsäkuvioilla voi olla merkitystä vanhan metsän lintulajiston elinympäristönä. Myös järvet ja lammet monipuolistavat alueen linnustoa.

...

Pääasiassa hankealueiden luontoarvot ovat virtavesissä ja muissa pienvesissä sekä luonnontilaisina tai osittain sen kaltaisina säilyneissä suoluontokohteissa. Koirajärvi, Pieni Koivujärvi ja Iso Koivujärvi sekä Löytösuo Koirakankaan hankealueella monipuolistavat alueen talousmetsien muodostamia elinympäristöjä. Hirvivaara-Murtiovaaran alueen muutamat pienet lammet sekä virtavedet ja lähteet monipuolistavat metsien elinympäristöjä ja luontotyyppien monimuotoisuutta. Valtionmaiden osalta alueella on alue-ekologisia kohteina tunnistettuja alueita ja pistemäisiä kohteita, kuten lähteitä, tervahautoja, vanhojen metsien indikaattorikääväkkäitä sekä riistan elinympäristöjä. Hirvivaara-Murtiovaaran alueella Suojoki-Hirvisuo-Huosiuslammet alueelle sijoittuu Metsähallituksen määrittelemä laajempi alue-ekologinen kohde.

...

Linnustollisesti merkittävin on todennäköisesti Koirakankaan osa-alueen koillisosan Löytösuo.”

Edellä mainitut luontoarvot tulee turvata ja tämän pohjalta jääme odottamaan mielenkiinnolla luontoselvitysten valmistumista. Mielestämme yhtenä maastokautena tehtävät lajistosiselvitykset eivät ole kuitenkaan riittäviä, koska monella lajilla on runsasta vuosittaista vaihtelua esiintymisessä ja runsaudessa.

Tuulivoimahanketta suunniteltaessa ja toteutettaessa tulee noudattaa varovaisuusperiaatetta eli ennalta varautumista epäiltäessä toiminnon aiheuttavan vakavaa haittaa terveydelle tai ympäristölle varsinkin, jos

haitoista ei ole täyttä tieteellistä varmuutta. Energiaa tuottaessaan tuulivoima on päästötöntä, mutta voimaloiden perustaminen kuluttaa energiaa ja mineraaleja sekä muuttaa luonnon tilaa ja maisemaa läheltä ja kaukaa katsottuna pitkiksi ajoiksi. Hyvällä suunnittelulla ja sijoittelulla voidaan vähentää tuulivoiman luonnolle ja ihmisellekin aiheuttamia haittoja ja tätä kautta voidaan vaikuttaa myös uusiutuvien energiahankkeiden parempaan hyväksyttävyyteen. Luonnonsuojelijoina ja -ystävinä toivomme maltillista tuulivoimarakentamista ja todellista eri tuulivoimalahankkeiden yhteisvaikutuksen arviointia, joka on muutakin kuin maininta raportissa.

14. Pesälän Metsästysseura ry

Huolenaiheemme on tuulivoimaloiden vaikutus ympäröivään luontoon ja riistakantaan.

Seurallamme on suunniteltujen tuulivoimapuistojen vaikutusalueelle maanvuokrasopimuksia metsästykseseen.

Tuulivoimayhtiön maanvuokraussopimuksen ehdoissa mainitaan, että metsästys vuokra-alueella on sallittua. Sopimusehdoissa yhtiöllä on kuitenkin mahdollisuus yksipuolisesti kieltää mm. metsästys vuokraamallaan alueilla.

Pääasiallinen metsästysmuoto alueella on hirvenmetsästys ja myös pienriistan metsästys on tärkeässä roolissa seuran toiminnassa. Olemme huolestuneita siitä, miten mahdolliset tuulivoimapuistot ja sähkönsiirtoverkko tulevat vaikuttamaan hirvien ja pienriistan sekä alueella olevien suurpetojen käyttäytymiseen niin rakentamisvaiheessa kuin tuulivoimapuiston toiminnan aikana.

Suunniteltujen tuulipuistojen ja sähkönsiirtoverkon vaikutusalueella on suurpetojen reviirialueita ja on hyvin toden näköistä, että suunniteltujen tuulipuistojen alueelle syntyy uusia reviirejä. Tiedossa on myös kalasääsken reviiri alue Hirvivaaran alueella, pesä on Pirttijärven saarella.

Miten suunnitellut tuulipuistot vaikuttavat GSM verkon toimivuuteen ja GPS paikantimien toimivuuteen, sitä ei arviointi ohjelmassa ole riittäväällä tavalla selvitetty. Suunniteltuja tuulipuistoja on kokonaisuutta arvioiden kolme eli myös Ukonkankaan tuulipuisto pitää ottaa huomioon kaikissa selvityksissä.

Tuulivoimaloiden rakennusmateriaalit, kemikaalit ja ajoneuvojen polttoaineet muodostavat alueelta erisuuntaan laskeville vesistöille, niin pinta- kuin pohjavesille, riskin, jonka mittakaava tulee selvittää. Tuulivoimalan siivistä vapautuu eroosion myötä muovirouhetta luontoon selvitysten mukaan n. 70 kg/vuosi. Rouhe kuormittaa vuosien myötä luontoa ja jää pysyvästi maastoon.

Suunnitelmasta ei käy selville se, miten tuulivoimaloiden perustukset käyttöiän päätyttyä puretaan.

Tavoitteemme on, että maanvuokrasopimuksemme metsästyksen kyseisellä alueella pysyisivät voimassa ja monipuolinen riistakanta säilyisi myös tulevaisuudessa.

Emme myöskään voi päättää tai estää yksittäisten jäsentemme kannottoja tuulivoimapuiston puolesta tai vastaan.

15. Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen ympäristövastuualueen lausunto keskittyy yleisen kommentoinnin lisäksi sähkönsiirtoreitin kommentointiin, sillä sähkönsiirtoreitti ulottuu Pohjois-Pohjanmaan maakunnan rajalle, kun puolestaan suunnitellut tuulivoima-alueet ovat melko kaukana maakunnan rajasta.

Ympäristövastuualue

Raportointi

YVA-ohjelman raportti on pääosin selkeä. Raporttia joutuu kuitenkin selaamaan sivulle 17 ennen kuin ensimmäinen hankealueen kartta esitetään. Olisi lukijaystävällisempää, jos hankealueen kartta olisi jo tiivistelmäosiossa tai vaikkapa kansikuvassa. Raportin luettavuutta parantaisi myös, jos nykytilakuvaukset ja vaikutusten arvioinnin lähtötiedot ja menetelmät olisi esitettyä samassa luvussa vaikutustyypeittäin.

Sivulla 36 esitetään kartalla parannettavat tiet, uudet tiet ja voimaloiden paikat, mutta sähkönsiirtoreittiä ei ole tässä kartassa esitetty. Sähkönsiirtoreitistä ei esitetä tarpeeksi tarkkaa ja yksityiskohtaista karttaa raportissa ollenkaan. Selostusvaiheessa tulee esittää tarkemmat kartat maastokarttarasterilla sekä ilmakuvalla sähkönsiirtoreitin alueelta.

Sähkönsiirtoreitti

Raportin mukaan sähkönsiirtovaihtoehtosuunnitelma on alustava ja tarkentuu myöhemmin. YVA-ohjelmassa esitetään vain yksi sähkönsiirtoreittivaihtoehto, joka kulkisi Vaalan Turkkiselän sähköasemalle. Kyseistä sähköasemaa ei vielä ole olemassa. Sähkönsiirtoreittivaihtoehtoja olisi hyvä olla useampi, varsinkin kun Turkkiselän sähköasemaa ei ole vielä edes rakennettu. Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus huomauttaa myös, että Vaalan Turkkiselän tuulivoimahanke kumottiin Pohjois-Suomen hallinto-oikeudessa, joten YVA-selostuksessa tulee esittää myös vaihtoehtoisia tapoja liittää kyseinen hanke sähköverkkoon.

Arviointiohjelman mukaan "sähkönsiirron reitiltä laaditaan arkeologinen inventointi, liito-oravaselvitys sekä luontotyyppi- ja kasvillisuusselvitys". Raportissa ei kuitenkaan perusteltu, miksi sähkönsiirtoreitillä tehdään vain nämä selvitykset. Sähkönsiirtoreitin vaikutuksia arvioitaessa tulee ottaa huomioon myös yhteisvaikutukset muiden lähellä olevien hankkeiden kanssa (myös Pohjois-Pohjanmaan puolelta). Lisäksi on kiinnitettävä erityistä huomiota sähkönsiirtolinjan vaikutuksista alueella mahdollisesti esiintyvän metsäpeuraan ja arvioitava vaikutukset myös

metsäpeuralle. Sähkölinjat pirstovat yhtenäisiä metsäalueita eli ekologia kokonaisuuksia.

Sähkönsiirtoreitin maisemalliset vaikutukset tulee arvioida yhdessä muiden hankkeen vaikutusarviointien kanssa. YVA-ohjelmassa on esitetty selkeästi menetelmät sähkönsiirron vaikutusten arvioimiseksi. Myös sähkönsiirron osalta on hyvä tehdä havainnekuvia, mikäli voimajohto sijoittuu arkielinympäristön tai luonnontarkkailun kannalta merkittäville alueille.

YVA-ohjelmasta ei käy ilmi, miten ja minkä hankkeen yhteydessä Nuojua–Seitenoikea 400 kV voimajohdon ympäristövaikutukset tullaan arvioidaan. Vaikutusten arvioinnissa on huomioitava, että Nuojua-Seitenoikea 400 kV voimajohdon vaikutukset tulee arvioida YVA-tasoisesti. Nuojua-Seitenoikea 400 kV voimajohdon ympäristövaikutukset voidaan arvioida erillisessä YVA-menettelyssä, mutta tehdyt selvitykset tulee sisällyttää myös Hirvivaara-Murtiovaara – Koirakankaan tuulivoimahankkeen YVA-menettelyyn.

Tuulivoimahanke

Hirvivaara–Murtiovaara ja Koirakankaan tuulivoimapuistot sijoittuvat sen verran etäälle Pohjois-Pohjanmaan rajasta, että tuulivoimaloista aiheutuvat suorat vaikutukset jäänevät suhteellisen vähäisiksi Pohjois-Pohjanmaan alueella. Vaikutusten arvioinnissa tulee kuitenkin huomioida riittävällä tavalla hankkeen liikenteelliset vaikutukset, jotka tulevat osin kohdistumaan myös Pohjois-Pohjanmaan alueelle. Myös maisemalliset vaikutukset tulee huomioida myös kaukomaisemien osalta maisemallisesti tärkeissä näkymäsuunnissa.

Yhteisvaikutukset tulee arvioida myös Pohjois-Pohjanmaan puolella sijaitsevien hankkeiden kanssa.

Liikennevastualue

YVA-ohjelmassa hankealuetta ympäröivän maantieverkon nykytila on kuvattu sanallisesti, lisäksi tieverkko on esitetty kartalla, liikennemäärät on esitetty taulukossa. Alustavat erikoiskuljetusten reitit on esitetty kartalla. YVA-selostuksessa liikennemäärät, suunnitellut rakentamisen aikaiset muut kuljetusreitit sekä uudet ja parannettavat tieosuudet on hyvä esittää selkeinä karttaesityksinä. Erikoiskuljetusreittien osalta kartassa olisi hyvä esittää tienumerot.

Arviointiohjelman mukaan hankkeen vaikutukset tieliikenteeseen kohdistuvat tuulivoimapuiston pääliikennereiteille ja lähiteille. Lisäksi arvioinnissa tulee huomioida liikennevaikutukset sähkönsiirtoreittien kanssa risteävillä yleisillä teillä.

Arviointiohjelmassa on todettu, että vaikutuksia liikenteeseen aiheutuu erityisesti hankkeen rakentamisen aikaisista kuljetuksista. Merkittävä osa kuljetuksista syntyy muun muassa rakennus- ja huoltoteiden rakentamiseen tarvittavan kiviaineksen sekä perustuksiin tarvittavan betonin kuljetuksesta.

Hankkeen aiheuttamia liikenteellisiä vaikutuksia kerrotaan arvioitavan vertaamalla hankkeen aiheuttamia kuljetusmääriä teiden nykyisiin liikennemääriin. Liikenteen kokonaislisääntyminen ja raskaan liikenteen lisääntyminen tarkastellaan erikseen. Tarkastelussa arvioidaan vaikutuksia kuljetusreittien liikenteen toimivuuteen ja turvallisuuteen, lisäksi maanteiden liittymien osalta tehdään tarvittaessa toimivuustarkasteluja. Arvioitaviin liikennevaikutuksiin on syytä sisällyttää hankkeen edellyttämien kuljetusten vaikutukset alueelle johtavan tiestön ja siltojen kantaavuuteen ja mahdollisiin vahvistamis- ja parantamistarpeisiin sekä mahdolliset liittymien ja kaarteiden kohdalla ilmenevät leventämistarpeet. Liikenteen vaikutuksissa on hyvä huomioida myös kuljetusreittien varrelle sijoittuvaan asutukseen kohdistuvat vaikutukset, kuten melu, tärinä ja pöly. Muiden lähialueen tuulivoimahankkeiden yhteisvaikutusten arvioinnissa on hyvä selvittää myös yhteisvaikutukset liikenteeseen sekä kuljetuksiin käytettävään tieverkkoon, mikäli hankkeiden rakentaminen voi tapahtua samanaikaisesti.

Arviointiohjelman kohdassa 7 Hankkeen edellyttämät suunnitelmat ja luvat, tulee huomioida mahdolliseen tieverkon parantamiseen maanteiden osalta tarvittavat suunnittelu- ja työluvat. Suunnittelulupaa haetaan Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskukselta. Erikoiskuljetusluvuissa, kaapeli- ja sähköverkon sijoittamisessa tiealueelle sekä maantiehen liittyvien tieliittymien rakentamisessa lupaviranomaisena toimii Pirkanmaan ELY-keskus. Liikenneviraston (Väylävirasto) Tuulivoimalaohje 8/2012 sekä Sähkö- ja telejohdot ja maantiet -ohje (3/2018) ovat arviointiohjelmassa huomioituna.

Pohjois-Pohjanmaan liitto on laatimassa liikennöitävyyspalvelusta Pohjois-Pohjanmaan ja Kainuun maakuntakaavojen tuulivoimaloiden alueille. Selvityksen on määrä valmistua syyskuussa 2022. Liikennöitävyyspalveluksen tulokset tulee huomioida hankkeen kuljetuksia suunniteltaessa.

16. Pohjois-Savon aluehallintovirasto

Pohjois-Suomen aluehallintoviraston peruspalvelut, oikeusturva ja luvat vastuualue toteaa terveydensuojelun näkökulmasta lausuntonaan seuraavaa;

Ohjelmassa esitettyjen taustojen ja arvioitavien kokonaisuuksien lisäksi vastuualue eittää seuraavia asioita huomioitavaksi.

Muiden vastaavien hankkeiden ja hankesuunnitelmien yhteisvaikutusten osalta on syytä kiinnittää erityistä huomiota asuinrakennuksiin tai loma-asuntoihin tai näiden keskittymiin, jotka jäävät eri voimala-alueiden väliin siten, että mahdolliset voimalaitokset ympäröivät asutusta ja vaikutuksia voisi ilmetä eri suunnilta.

Yhteisvaikutukset on huomioitu luvussa 10.5. Ohjelman mukaan melu- ja varjostuksen yhteismallinnuksia ei tässä hankkeessa arvioida tarpeelliseksi tehdä, sillä lähimmät muut tuulivoimahankkeet sijaitsevat yli viiden kilometrin etäisyydellä. Vastuualue katsoo, että lähialueen

hankealueista Ukonkangas muodostaa tämän hankkeen kanssa kolmiomaisen alueen, joiden väliin karttatarkastelun perusteella jää asutusta ja loma-asutusta alle viiden kilometrin säteellä (kuvat 6-1, 8-4, 8-5, 8-8). On syytä tuoda tarkemmin esille arvioinnin edetessä, millä etäisyydellä asutus sijaitsee suhteessa näihin hankkeisiin ja huomioida mahdolliset yhtäaikaiset melu- ja välkevaikutusalueet. Myös epävarmuustekijät on syytä huomioida yhteisvaikutuksiin liittyen. Esimerkiksi alueen puuston käsittely ja poisto.

Eri vaikutusten, kuten ääni sekä välkevaikutusten yhtäaikainen ilmeneminen samalla alueella voivat korostaa ihmisten kokemia yksittäisen tekijän kielteisiä vaikutuksia. Arvioinnissa on syytä tunnistaa tällaiset alueet sekä esittää ne havainnollisesti kartalla. Yleisesti vaikutustyyppi-kartoilla on syytä esittää havainnollisesti häiriintyvät kohteet.

On syytä huomioida loma-asuntojen käyttö virkistykseen ja lepoon. Usein loma-asuntojen vaipan ääneneristävyys voi olla alhaisempi kuin vakituiseen asuinkäyttöön tarkoitetuissa pientaloloissa. Arvioinnissa olisi syytä ottaa huomioon Suomessa arvioituja pientalojen ääneneristävyyslukuja ympäristömelua vastaan (taajuuksilla 5 – 5000 Hz). Luvut antaisivat yleisesti paremmin suuntaa mahdollisista vaikutuksista, jos häiriintyvät kohteet sijoittuisivat lähelle tuulivoima-alueita. Erityisesti silloin, kun häiriintyvät kohteet sijoittuvat tuulivoimamelun (asetus 1107/2015) ulkomelutason ohjearvojen lähialueille.

Sähkönsiirto ja siihen liittyvien vaikutustarkastelujen valmistumisajan kohta ei ole selvillä, joten on syytä huomioida, että asukkaille jää tarpeeksi aikaa perehtyä tähän osaan suunnittelua.

17. Liikenne- ja viestintävirasto Traficom

Tuulivoimarakentamista suunniteltaessa tulisi ottaa huomioon myös tuulivoimaloiden vaikutukset radiojärjestelmiin. Tuulivoimaloiden on monissa tapauksissa todettu vaikuttaneen TV-vastaanoton laatuun maanpäällisissä TV-lähetysverkoissa. Tuulivoimaloilla on vaikutuksia myös matkaviestinverkkojen kentänvoimakkuuteen ja signaaliin laatuun. Tutkajärjestelmä vaatii toimiakseen riittävää etäisyyttä tuulivoimaloihin. Radiolinkin toiminta taas edellyttää täysin esteetöntä aluetta lähettimen ja vastaanottimen välillä.

Sähköisen viestinnän palvelut ovat riippuvaisia radiojärjestelmistä. Siksi on tärkeää varmistaa, että TV- ja matkaviestinpalvelut sekä tutkat ja radiolinkit toimivat myös jatkossa riittävän häiriöttömästi. Pienilläkin muutoksilla tuulivoimaloiden sijoittelussa voi olla ratkaiseva merkitys alueen radiojärjestelmien toimintaan. Jo olemassa olevia TV- ja radio-lähetysasemia ja raskaita, 200 - 300 metrin korkuisia mastoja ei voida siirtää. Siksi eri osapuolten tulisi tehdä yhteistyötä jo tuulivoimaloiden suunnitteluvaiheessa ja pyrkiä valitsemaan tuulivoimaloiden sijainti niin, ettei häiriötä radiojärjestelmille aiheudu tai että ne ovat poistettavissa.

On suositeltavaa, että tuulivoimahankkeesta vastaavat ovat yhteydessä kaikkiin tiedossa oleviin radiojärjestelmien omistajiin lähialueilla.

Riittävänä koordinoitietäisyytenä on pidetty noin 30 kilometriä. Radio-paikannusjärjestelmien ja radiolinkkien käyttäjiä sekä teleoperaattoreita tulisi aina informoida tuulivoimahankkeesta.

18. Väylävirasto

Liikennevaikutusten arviointi on esitetty YVA-ohjelmassa riittävällä tasolla.

Tuulivoimaloiden sijaintia suhteessa liikenneväyliin ohjeistetaan Väyläviraston Tuulivoimalaohjeessa (Liikenneviraston julkaisu 8/2012), joka tulee huomioida voimaloiden sijoittamisessa. Tuulivoimalan vähimmäisetäisyys on voimalan kokonaiskorkeus (torni+lapa) + suoja-alue maantien keskeltä lukien.

Tuulivoimalahankkeen suunnittelun aikana on riittävän ajoissa kiinnitettävä huomiota tuulivoimalan osien varastointiin ja kuljetusreittien selvittämiseen. Tuulivoimalakuljetukset vaativat aina erikoiskuljetusluvan. Erikoiskuljetusluvuissa lupaviranomaisena toimii Pirkanmaan ELY-keskus. Voimaloiden osien kuljetuksia varten maanteiden, siltojen ja rumpujen kantokyky on varmistettava hyvissä ajoin ennen kuljetuksia. Jos rakenteiden vahvistamiselle tai mahdollisten tasoliittymien ym. parantamistoimille, kuten tasoristeyskansien vahvistamiselle ja leventämiselle, todetaan tarvetta, toimenpiteet suunnitellaan ja toteutetaan hankkeesta vastaavan kustannuksella. Tämä koskee myös mahdollista valaisinpylväiden ja liikennemerkkien väliaikaista siirtoa sekä liittymien avartamista. Asian osalta tulee olla yhteydessä Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen maanteiden kunnossapidon aluevastaavaan. Liittymäluvat maanteille myöntää Pirkanmaan ELY-keskus.

Suunnittelussa tulee huomioida, etteivät voimajohdon pylväät estä tai haittaa maanteiden käyttöä. Väylävirasto muistuttaa, että kaapeleiden ja johtojen sijoittamisessa tiealueelle noudatetaan, mitä liikennejärjestelmästä ja maanteista annetun lain (503/2005) 42 §:ssä ja 42 a §:ssä säädetään. Rakennettaessa voimajohtoa maanteiden yhteyteen tulee noudattaa Väyläviraston "Sähkö- ja telejohdot ja maantiet" -ohjeen (Liikenneviraston ohjeita 3/2018) lisäksi Liikenneviraston 12.10.2018 antama määräystä johtojen ja rakenteiden sijoittamisesta maantien tiealueelle (LIVI/44/06.04.01/2018). Ohjetta tulee noudattaa siinäkin tapauksessa, että uusi johto rakennetaan olemassa olevan johdon rinnalle.

Ensisijaisesti tuulivoimalakuljetukset tulisi suunnitella muuta reittiä kuin rautatien tasoristeysten kautta. Jos tasoristeysten käyttö lisääntyy tuulivoimaloiden rakentamisaikaisen liikenteen johdosta merkittävästi tai sen käyttötarkoitus muuttuu, on tienpitäjän haettava lisääntyvään tai muuttuvaan käyttöön oikeuttava Väyläviraston lupa. Väylävirasto voi liittää lupapäätökseen tasoristeysten rakentamista, uudenlaista käyttöä, kunnossapitoa ja poistamista sekä tasoristeyskseen liittyvää tietä koskevia ehtoja, joiden toteutus kokonaisuudessaan tai osittain voi jäädä luvanhakijan vastuulle. Tasoristeysluvan tarpeesta voi olla yhteydessä Väylävirastoon. Lisätietoja tasoristeysten ylittämisen suunnitteluun ja toteutukseen liittyen on ohjeessa: "Erikoiskuljetukset rautatien

tasoristeyksissä” (Väyläviraston julkaisuja 8/2021 sekä tiivistelmä).

Maanteiden osalta lausuu tarkemmin Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen L-vastuualue.

19. Törmänmäen Kyläyhdistys ry

Kainuun tuulivoimamaakuntakaava 2030 mukaan:

”Tuulivoimarakentamista suunniteltaessa on otettava huomioon ko. tuulivoimahankkeen sekä eri tuulivoimahankkeiden yhteisvaikutukset erityisesti asutukseen, maisemaan, linnustoon, luonnon monimuotoisuuteen ja kulttuuriperintöön sekä pyrittävä ehkäisemään haitallisia vaikutuksia...”

Positiivista on, että Koirakankaan YVA-suunnitelman kommentointiin on varattu riittävästi aikaa, suunnitelma on ollut luettavissa myös printtinä useassa paikassa ja vielä kevättalvella lanseeratuita suunnitelmia on supistettu.

Mutta TÖRMÄNMÄEN KYLÄYHDISTYS RY joutuu edelleen äärimmäisen vakavasti muistuttamaan ja huomauttamaan että:

1. Törmänmäen kylään on luettu kuuluvaksi myös Kallion, Tulijärven, Karhumäen ja Ketokylän kyläkulmat, Paakanan seutu ja Heiluanjärvi. Törmänmäen kylämäeltä Koirakankaan hankealueelle on matkaa alle 10 km, Tulijärveltä noin 5 km, mutta Paakanan alueen asutuksesta vain 2 km.

Kainuussa kylärakenne on perinteisesti ollut verkkomainen toisin kuin Länsi-Suomessa. Törmänmäen Kyläyhdistyksen alueella on asuinrakennuksia noin 200, samoin vakituisia asukkaita - vapaa-ajan asuntoja noin 400, mikä pitää sisällään ainakin tuhatkunta vapaa-ajan asukasta. Koirakankaasta alle 5 km:n etäisyydellä on yli 164 asuin- tai lomarakennusta! Alue on ollut monille seudun pysyväille tai vapaa-ajan asukkaalle merkittävä eräharrastuksen, marjastuksen ym. virkistämisen kannalta.

Kuten aiemmissakin FCG:n konsultoinnissa alueen tuulivoimahankkeiden YVA-suunnitelmissa, Törmänmäen kylää ei huomioida suunnitelmassa edelleenkään asianmukaisesti, varsinkin kun maakuntakaavan 2030 at-merkinnällä ”osoitetaan aluerakenteen kannalta keskeisiä kyläalueita, joiden lähiympäristöä voidaan pitää erityisen suotuisana virkistystyksen, elinkeinojen ja asumisen kannalta...”

2. Noin 20 kilometrin säteellä Törmänmäestä kaavaillaan ainakin 10 tuulivoimalapuistoa (Koirakankaan lisäksi Varsavaara, Hietavaara, Valkeisvaara, Pieni-Paljakka, Hukkalansalo, Takiankangas, Ukonkangas, Hirvivaara-Murtovaara, Haarasuonkangas), mikä sisältää yhteensä yli 200 Eiffel-tornin korkuista tuulivoimalaa, 30 km:n säteellä voimaloita olisi yli 300! Tämä lienee valtakunnallinenkin kärkitulos tiheydessä.

12.9.2022

Hankkeita onkin arvioitava ennen muuta KOKONAISVAIKUTUSTEN kannalta, mutta Koirakankaan YVA-suunnitelmassa ei ole esitetty menetelmiä, aineistoja ja kriteerejä, millä tavalla tämä kokonaisarviointi vaikutuksista mm. luonnon pirstoutumiseen, luonnon monimuotoisuudelle, ihmisten elinkeino- ja vapaa-ajan toiminnalle, asuntojen käytölle ja arvolle, pohjavesille, ilmastopäästöihin, kierrätettävän ja ongelmajätteen määrälle sekä melun määrälle tullaan suorittamaan.

Yksittäisiä esimerkkejä kokonaisvaikutuksista:

- 1) Jos yksi voimala vaatii perustuksiin betonia noin 1 miljoonaa kiloa (300 voimalaa → 300 milj. kg betonia + 70 000 tn harjaterästä) Voimalan perustusten käyttöikä on n. 50 vuotta, jonka jälkeen ne on purettava räjäyttämällä tai ne jätetään maahan, jolloin betoni-rautakorrosio turmelee pohjavedet. Perustukset muuttavat maaperägeologisesti jalusta-alueet totaalisesti ja lopullisesti.
 - 2) Rakentamisvaiheessa 300 voimalaa merkitsee alueelle 40 000 - 50 000 rekka- tai kuorma-autokuljetusta päästöineen ja meluhaittoineen vuosikymmeniksi – niin pitkäksi venyvän rakentamisten kuin purkamisten ajaksi. Tällä on valtava häiritsevä vaikutus alueen luonnolle ja ihmisille!
 - 3) Roottorin lapoja joudutaan vaihtamaan, mutta tuulieroosio irrottaa yhden voimalan roottorin lavoista vuodessa jopa kymmeniä kg muovin mikro- ja nanohiukkasia luontoon, mikä 300 voimalan osalta jo 20 vuodessa merkitsisi satoja tuhansia kg, mikä siirtyisi veden, marjojen, kalan ja riistan kautta ihmisiin.
 - 4) Myös nestemäisiä kemiallisia aineita pisaroisi ja leviäisi ympäristöön 300 voimalasta 20 vuodessa jo vaarallisia määriä!
 - 5) Saksalaisen tutkimuksen mukaan tuulimylly tappoi 2 kk:n seuranta-ajalla 70 lepakkoa (vuodessa → 500, 300 voimalaa / 20v → 3 miljoonaa). Toisen tutkimuksen mukaan 75 % petolinnuista katosi. - Mitä tapahtuu alueemme kalasääskille, kotkille ja metsähanhille?
 - 6) Tuulivoimanpuiston äänisaasteella, välkehtimisellä, valoilla, lapojen liikkeellä ja teiden sekä perustusten ja sähkölinjojen rakentamisella on suuri häiritsevä ja pirstova vaikutus alueen eläimistöön ja luontoon. Luonnon monimuotoisuus laskee edelleen. Vilkkuvat valot muuttavat myös yötaivaan näkymän totaalisesti ja vaikuttavat yöllä muuttavien lintujen suunnitusta.
- Paakanan pohjoisrannalta on Tasalan tilan kohdalta havaintoja viitasammakosta (*Rana arvalis*). Laji on rauhoitettu - ja Suomella on EU:n määräämä vastuu lajin suojelusta.
- Hankealueelta ja sen läheisyydestä on havaintoja monista eri lajeista, mukaan lukien joitakin sensitiivisiä lajeja. Lisäksi alueella ja sen

ympäristössä on Euroopan unionin luontodirektiivin liitteen IV mainitsemien lajien lisääntymispaikkoja ja / tai levähdyspaikkoja.

Alueella on ollut myös vahva kanalintukanta soidinpaikkoineen, jota Metsähallituksen jopa suosaarekkeisiin kohdistuneet laajat hakkuut ovat 2000-luvulla pahasti vahingoittaneet.

2000-luvun alun metsäpeuran (*Rangifer tarandus fennicus*) invaasion aikana Kainuun metsäpeurat levittäytyivät Paltamo-Puolanka maantie 78 tuntumaan. Esim. Törmänmäestä ja Heiluanjärveltä oli useita metsäpeuran näköhavaintoja. Kesältä 2022 on myös Kantojärveltä epävarma peura+ susihavainto.

Metsäpeurojen lukumäärä Kainuussa on taantunut noin puoleen 2010-luvulla. Kannan hoitosuunnitelma esittää toiveen, että Kainuun metsäpeurapopulaatio löytää Oulujärven länsipuolelta Vaalan ja Utajärven soille edenneet Suomenselän metsäpeurat.

”On vain kymmenistä kilometreistä kiinni, että Kainuun ja Suomenselän populaatioiden uloimmat yksilöt kohtaavat ja alkavat muodostaa yhteisiä laumoja. Vielä näin ei kuitenkaan ole tiettävästi käynyt.”

Poronhoitoalueen ja Oulujärven väliset tuulivoimalapuuistohankkeet mukaan lukien Koirakangas tulisivat toteutuessaan sukkimaan lopullisesti mahdollisuuden, että Kainuun ja Suomenselän populaatiot kohtaisivat Oulujärven ja poronhoitoalueen välisessä metsä- ja suoalueilla. Tämä voi olla kohtalokasta Suomen Peuran eli Kainuun Petran elinmahdollisuuksilla, jotka ovat koko ajan supistuneet metsien tehokäytön seurauksena.

Erämainen alue muuttuu luonteeltaan teolliseksi rakennetuksi. Tämä on täysin kestäväntöntä niin luonnon monimuotoisuuden, maiseman kuin alueella asuvien ihmisten kannalta. Kainuun luonto ei kestä tätä! Ei ole mieltä siinä, että ilmastoa pelastetaan tuhoamalla luontoa ja sen monimuotoisuutta, - mikä on vastoin esim. luonnon monimuotoisuuden ja kestäväen käytön strategiaa!

Kokonaisharkinnan perusteella tuulivoimaloista on aiheutumassa Törmänmäen alueella naapuruussuhdelain mukaista kohtuutonta räsistystä, joka edellyttää naapuruussuhdeperusteista ympäristölupaa seudun tuulivoimahankkeille.

3. YVA-suunnitelma ei huomioi riittävästi turvallisuusriskejä. Venäjä otti Saksan tuulivoimalat kyberhyökkäysten kohteeksi – Pahimmillaan yhteydet katkesivat 5800 voimalaan.

Venäjän mahdollisen agression suhteen tuulivoimalat ovat erittäin haavoittuvaisia. Ne ovat helposti tuhottavissa ja sen suhteen varoalue jokaisen 300 metriä korkean voimalan ympärillä tulisi olla hyvin laaja.

12.9.2022

Voimaloita markkinoidaan mielikuvilla luontoystävällisyydestä ja yhteiskunnallisesta välttämättömyydestä. Tätä hyödyntävät kansainväliset tuulivoimayhtiöt. Ulkomaiset tuulivoimayhtiöt ovat myös nykyisessä kansainvälisessä tilanteessa merkittävä turvallisuuspoliittinen riski. Ne voivat päätyä täysin ulkomaisiin käsiin ja tuoda alueelle myös venäläisen tai kiinalaisen toimijan!

Lisäksi tuulimyllyjen tarvittavan neodybiumin suhteen ollaan Kiinasta riippuvaisia – eikä kaivostoiminta alkuperäiskansojen alueilla ole eettistä!

4. Perustuslain vastaisuus - 15§ sisältää omaisuuden suojan:

”Jokaisen omaisuus on turvattu.”

On täysin ennakoitavissa, että Törmänmäen alueella, kuten myös muualla tuulivoimapuistojen vaikutusalueella asuinrakennusten ja vapaa-ajan asuntojen jälleenmyyntiarvo ja vakuusarvo laskee vähintäänkin useita kymmeniä prosentteja – lähimpänä voimaloita käytännössä nolautunee. Etelän tilannetta, jossa suuren kysynnän vuoksi on myyjän markkinat, ei voida verrata Kainuun tilanteeseen, jossa suuren tarjonnan vuoksi on ostajan markkinat. Kenenkään ei tarvitse ostaa vapaa-ajan asuntoa, jonka vieressä on tuulivoimala, koska vapaa-ajan asuntoja tarjolla paljon muissakin ympäristöissä.

Nykyisten vapaa-ajan asuntojen virkistyskäyttömahdollisuudet suoraan leikkautuvat kuten myös (ranta)rakennusoikeudet.

Kaikkiaan hankkeet merkitsevät valtavaa tulonsiirtoa lähialueen kiinteistönomistajien kustannuksella tuulivoimayhtiölle, kunnalle (verotulot) ja muutamille maanomistajille (vuokratulot). YVA-suunnitelmasta puuttuu, miten tätä kompensoidaan vaikutusalueen kiinteistönomistajien enemmistölle.

5. Muu lainvastaisuus

Alueen tuulivoimahankkeet mukaan lukien Koirakangas ovat lainvastaisia myös:

Kuntalain suhteen (1§ /1):

Kunta edistää asukkaidensa hyvinvointia ja alueensa elinvoimaa sekä järjestää asukkailleen palvelut taloudellisesti, sosiaalisesti ja ympäristöllisesti kestävällä tavalla

Ympäristönsuojelulain suhteen:

lain tarkoituksena on (1§ /1):

1) ehkäistä ympäristön pilaantumista ja sen vaaraa, ehkäistä ja vähentää päästöjä sekä poistaa pilaantumisesta aiheutuvia haittoja ja torjua ympäristövahinkoja;

- 2) turvata terveellinen ja viihtyisä sekä luonnontaloudellisesti kestävä ja monimuotoinen ympäristö, tukea kestävästä kehityksestä sekä torjua ilmastomuutosta;
- 3) edistää luonnonvarojen kestävästä käytöstä sekä vähentää jätteiden määrää ja haitallisuutta ja ehkäistä jätteistä aiheutuvia haitallisia vaikutuksia;
- 4) tehostaa ympäristöä pilaavan toiminnan vaikutusten arviointia ja huomioon ottamista kokonaisuutena; sekä
- 5) parantaa kansalaisten mahdollisuuksia vaikuttaa ympäristöä koskevaan päätöksentekoon.

laissa tarkoitetaan (5§ /1):

- 1) päästöllä ihmisen toiminnasta aiheutuvaa aineen, energian, melun, värinän, säteilyn, valon, lämmön tai hajun päästämistä, johtamista tai jättämistä yhdestä tai useammasta kohdasta suoraan tai epäsuorasti ilmaan, veteen tai maaperään;
- 2) ympäristön pilaantumisen sellaista päästöä, jonka seurauksena aiheutuu joko yksin tai yhdessä muiden päästöjen kanssa:
 - a) terveyshaittaa;
 - b) haittaa luonnolle ja sen toiminnoille;
 - c) luonnonvarojen käyttämisen estymistä tai melkoista vaikeutumista;
 - d) ympäristön yleisen viihtyisyyden tai erityisten kulttuuriarvojen vähentymistä;
 - e) ympäristön yleiseen virkistyskäyttöön soveltuvuuden vähentymistä;
 - f) vahinkoa tai haittaa omaisuudelle taikka sen käytölle; tai
 - g) muu näihin rinnastettava yleisen tai yksityisen edun loukkaus;
- 3) ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavalla toiminnalla laitoksen perustamista tai käyttämistä sekä siihen teknisesti ja toiminnallisesti kiinteästi liittyvää toimintaa taikka alueen käyttämistä tai toiminnan järjestämistä siten, että siitä saattaa aiheutua ympäristön pilaantumista;
- 4) terveyshaitalla ihmisessä todettavaa sairautta, muuta terveydenhäiriötä tai sellaisen tekijän tai olosuhteen esiintymistä, joka voi vähentää väestön tai yksilön elinympäristön terveellisyyttä; ...

Eläinsuojelulain suhteen:

Tämän lain tarkoituksena on suojella eläimiä parhaalla mahdollisella tavalla kärsimykseltä, kivulta ja tuskalta (1§)
Tätä lakia sovelletaan kaikkiin eläimiin (2§)

Lopuksi. Kaiken edellä mainitun pohjalta Törmänmäen Kyläyhdistys ry suhtautuu kriittisesti Koirakankaan YVA-ohjelmaan, vastustaa Koirakankaan tuulivoimalahanketta ja kannattaa O-vaihtoehtoa!

Arviointiohjelmasta jätetyt mielipiteet:

1. Mielipide

Tuulivoimaloita ei missään nimessä tulisi rakentaa Kainuuseen. Ne tuhoavat sinisten vaarojen Kainuun. Tuulivoimaa pidetään yhtenä puhtaista energian tuotantotavoista, mutta eihän se koko totuus ole, kun otetaan huomioon niiden valmistus raaka-aineet ja niiden rahtaus maapallon toiselta puolelta. Hiilinielut häviävät, kun metsää hakataan

laajoilta alueilta tuulivoimaloiden, tieverkoston, ja sähkönsiirtolinjojen alta. Perustuksien ja teiden pohjiin murskataan kallioita. Tuulivoimaloiden rakentajat eivät maksa tieverkostoja, eikä sähkönsiirtolinjoja, vaan ne päätyvät meidän veronmaksajien maksettavaksi. Tuulivoimaloiden rakentamisen vaikutuksia luonnolle ja sen monimuotoisuudelle vähätellään tai ei edes oteta esille.

Tuotetun energia määrään sattumavoimaan suhteutettuna tuulivoimaloiden tilantarve on kuitenkin ylivoimainen muihin energiantuotanto muotoihin verrattuna. Jos kaikki tuulivoimaloiden lisäämistavoitteet toteutuvat silloin monin paikoin viimeisetkin yhtenäiset luontoalueet muuttuvat lähivuosisikymmeninä tuulivoimateollisuus alueiksi. Silloin kaikille lajeille ei löydy enää uusia elinalueita. Siksi on tärkeää huomioida laajamittaisen tuulivoiman rakentamisen vaikutukset luonnon monimuotoisuudelle ja lajien elinympäristöille.

Suomen huoltovarmuutta ei ylläpidetä tuulivoimaa rakentamalla. Tuulivoima on suurin hintojen heiluttaja. Säästä riippuvainen energia ei tavoita suurimpia sähköntarveaikoja, kun se on sattumanvaraistuotantoa, sitä on silloin kun tarvetta ei ole. Kovan tarpeen aikana sitä ei ole, ja energian hinnat ovat pilvissä. Miksi pitäisi Suomen luonto tuhota ulkomaalaisomistuksessa olevan yhtiön bisnekseen, sillä tuulisähköstä suunnitellaan vientituotetta. Ulkomaalaisomistus on riski huoltovarmuuden ja turvallisuuden kannalta.

Täytyy myös ihmetellä, miksi Metsähallitus lähtee tällaiseen mukaan, sillä sen pitäisi suojella, ja huolehtia Suomen luonnon monimuotoisuudesta, eikä edesauttaa sen tuhoamisessa. Luonto ja eläimet kärsii. Kiiskisjärven ympärillä on vuosia pesinyt kalasääksipariskunta, joiden reviirialue ulottuu myös Ukonkankaalle, ja Koirakankaalle. Alueella on useita uhanalaisia päiväpetolintuja Kalasääksen lisäksi useita sensitiivisiä lajeja joiden reviirialueet ovat laajat, jolloin tuulivoimalat tuhoavat reviirialueen, ja mahdollisesti aiheuttavat petolintujen kuolemia. Alueella on metsäkanalintuja sekä niiden soidinalueita. Kiiskisjärven ympärillä on myös vakituisesti asustava laulujoutsenpariskunta, ja kahtena viimevuotena ovat tehneet myös poikasia, joita ei aikaisemmin ole ollut. Kiiskisjärvellä on myös kuikkia, tiiroja, sekä muita vesilintuja. Muuttolintujen reitti kulkee alueen läpi keväisin ja syksyisin. Linnut laskeutuva Kiiskisjärvelle reitillään. Näin ollen tuulivoimalat tuhoavat lintujen muuttoreitin, ja aiheuttavat niiden kuolemia. Korpisenjoki laskee Kiiskisjärveen, ja siellä esiintyy erästä sensitiivistä lajia. Myös majavalla on joessa pesä, ja hänen reviiriään on myös Kiiskisjärvi. Järven lähietäisyydellä on eräs sensitiivinen laji, jonka talvipesintä alue on suunnitellun Ukonkankaan tuulivoimahankkeen alueella. Alueella esiintyy metsäpeuroja, sekä poroja. Eläinten kato tuulivoimaloiden alueelta vaikuttaa myös metsästykseseen, sillä tuulivoimaloita on suunniteltu lähialueelle joka suuntaan siten, että Lähi-Kylien alueet jäävät kaikkien tuulivoimaloiden ympäröimiksi, eikä eläimille jää elintilaa, vaan mahdollisesti siirtyvät muualle. Alue on suosittua metsästysaluetta, ja on useiden kymmenien metsästysseurojen käytössä. Jos tuulivoimaloita rakennetaan, niin silloin häviää laajoja alueita metsästyks- ja virkistys

käyttöön. Miten muuttolinnut selviävät, kun alueelle on suunniteltu valtavia määriä tuulivoimaloita ei pelkästään Puolangan alueelle, vaan myös ympäröiviin kuntiin.

Kiiskisjärven vakituiset asukkaat kasvattavat lampaista, eli alueella on myös maataloutta, sekä lähiympäristöissä on useita maitotiloja. Alueen juomavesi taloihin ja mökkeihin tulee pääsääntöisesti lähteistä. Alue on pohjavesialuetta. Miten käy veden saannin, jos tuulivoimaloita rakennetaan alueelle? Entä mitä tapahtuu, jos joku onnettomuus tulee? 2000–3000 litran kemikaalivarastot eivät kuulu luontoon satojen metrien korkeuteen asennettuina. Entä esim. tulipalo? Siinä sivussa menisi yksityisten metsät, talot, ja loma-asunnot.

Paikalliset vaikutukset ympäristöön ovat muutokset maisemassa. Maisemavaikutuksia arvioitaessa olisi tehtävä kokonaisuusarvio, jossa huomioitaisiin myös olemassa olevat ja mahdolliset tulevat voimat. Lentoestevalot ja ”välke” eli valon ja varjon vaihtelu auringon paistessa voimalan takaa on häiritsevää suuren kontrastin vuoksi. Melu, infraääni, ääni, säteily, siipien kulumisesta aiheutuva mikromuovijäte. Nämä kaikki vaikuttavat ihmisten, sekä eläinten elinoloihin ja aiheuttavat terveyshaittoja sekä stressiä. Me Kiiskisjärven, ja Vihajärven ympärillä olevat loma-asukkaat, ja vakituiset asukkaat, sekä lähellä olevien kylien Puokion, Väyrylän, Kongasmäen, Törmänmäen loma-asukkaat, ja vakituiset asukkaat arvostamme luonnonrauhaa ja kaunista maisemaa, josta voimme nauttia kaikessa hiljaisuudessa.

Tuulivoimalat haittaavat myös elinkeinoa. Kuikan tilalla on B&B - majoitusta sekä kurssi toimintaa. On vaikeata myydä palveluja Kainuun kuniiseen ja hiljaiseen luontoon, missä mahdolliset tuulivoimalat pilaavat maisemat ja rauhan.

Tuulivoimalat vaikuttavat myös omaisuuden arvoon. Mökkien-, talojen- ja metsän arvo laskee. Kuka korvaa omaisuuden arvonalaskun? Sähkönsiirtolinjojen rakentaminen vie valtavasti maata, jolloin pakkolunastetaan pilkkahintaan yksityisten ihmisten maita. Ihmiset ovat eriarvoisessa asemassa verrattuna niihin, jotka vuokraavat maitaan tuulivoimatoimijoille.

Luonnon monimuotoisuus on todellakin uhattuna, ja sitä ei korjata ennalleen tuulivoimaloiden tultua tiensä päähän. Kun sen aika on, niin kuka maksaa ennaltamisen? Alueella oleva Pilpasuo on aito luonnontilassa oleva suoalue. Suoaluetta ei saa tuhota tuulivoimaloiden takia, ja jos niin käy, niin suon ennallistaminen on mahdotonta.

Melumallinnusohje YH 2/2014 on puutteellinen ja ajastaan jäljessä. Melumallinnusta tehtäessä tulisi huomioida voimaloiden välistä keskinäisvaikutusta. Suomen Tuulivoimayhdistys ry suosittelee tuulivoimalueen yksittäisten voimaloiden väliseksi minimietäisyydeksi viisi kertaa roottorin halkaisija lavan kärjestä viereisen lavan kärkeen. Mikäli voimaloiden teho melumallinnukseen verrattuna lähes kaksinkertaistuu, kasvaa roottoreiden lavan pituus olennaisesti. Tällöin myös lapojen

kärkien väli pienenee mallinnetusta ja mallinnus antaa täysin virheellisen kuvan voimaloiden välisestä keskinäisvaikutuksesta. Suomalaisten loma-asuntojen eristykset ovat erilaiset kuin vakituisesti asuttavissa taloissa. Oikeastaan niitä ei edes ole, kun on rakennettu hirrestä. Tuulivoimaloiden melu tunkee seinien ja ikkunoiden läpi. Varsinkin hellekesä on pakottanut ihmiset nukkumaan yöt ikkunat auki, jolloin voimaloiden melu tunkee sisätiloihin entistä kovemmin. Loma-asuntojen melun mallinnusohjeistus onkin virheellinen, ja se pitää päivittää ajan tasalle.

Viimekesänä sadat ihmiset allekirjoittivat adressin: Tuulivoima vapaa Puolanka. Adressi luovutettiin Puolangan kunnalle viime syksynä. Mitä kunta on asian eteen tehnyt? Ei mitään! Ihmetystä herättää, ettei Puolangan kunta tuo asiaa edes esille, eikä kunnioita adressin allekirjoittajia, jotka eivät halua Tuulivoimaloiden tuhoavan Puolangan kaunista korpi- ja sinisten vaarojen maisemaa. Kunta tekee päätökset tuulivoimaloista tulojen kannalta ei ympäristöä eikä asukkaiden, loma-asukkaiden eikä adressin allekirjoittaneiden hyvinvointia kunnioittaen.

2. Mielipide

Paras ja ainut järkevä vaihtoehto on VE 0. Hanketta ei toteuteta.

Ei missään nimessä tuhota erämaitamme ja tähtitaivaitamme lyhytikäisten ja saastuttavien tuulivoimaloiden takia. Luonto kärsii tuulivoimateollisuudesta, ihmiset kärsivät valosaasteesta, melusaasteesta ja kiinteistöjen arvojen romahtamisesta, luonnon rauhan menettämisestä.

Ei yhtä ainutta tuulivoimalaa Puolangalle!

3. Mielipide

Hirvivaara-Murtiovaaran tuulipuistohanke TV 10

- Iso-Salmisen länsirannalla on Kainuun yksi vanhimmista rantakaavoista, joten alueen loma- ja virkistyskäytöllä on pitkät perinteet. Rantakaava-alue on suunnitellun tuulipuiston dominanssivyöhykkeellä.
- Iso-Salmisen rannalla sijaitsee 15 kesäasuntoa ja kaksi maatilaa, jotka muodostavat järvelle idyllisen kainuulaisen vaaramaiseman. Pikku-Salmisen rannalla sijaitsee yli 20 kesäasuntoa ja useita tiloja.
- Hankeselvityksessä on dominanssivyöhykkeen laskentaesimerkki tehty 200 m korkeilla tuulivoimaloilla, jolloin dominanssivyöhyke on 2 km. Suunnitelmassa on kuitenkin rakentaa 300 m korkeat tuulivoimalat, joten dominanssivyöhyke ylittääkin kolmen kilometrin päähän tuulipuistosta. Tällöin dominanssivyöhykkeellä sijaitseekin jo useita kymmeniä vapaa-ajan asuntoja sekä kymmeniä vakituisia asuntoja ja asukkaita.
- Tuulivoimaloiden äänivaikutuksesta pitää tehdä erityistarkastelu, sillä Iso-Salminen, Pikku-Salminen sijaitsevat dominanssivyöhykkeellä. Järvien itärannalta heti jyrkästi nousevat vaarat, Isokangas (yli 230 m merenpinnasta) ja Paloselkä (yli 240m merenpinnasta)

pysäyttävät lännen suunnasta tulevan tuulivoimalapuiston melun ja tästä syntyy melulle kaikuilmiö, joka korostaa melun haittavaikutusta. Näin ollen dominanssivyöhykkeen vaikutukset todellisuudessa ylettyvät yli kolmen kilometrin päähän.

- Hankeselvityksen taulukossa 8-1 on esitetty asumusten määrät tuulipuiston vaikutusalueella ja tässäkin taulukossa on käytetty yo. laskuesimerkin mukaista kahden kilometrin vyöhykettä, mikä antaa virheellisen kuvan dominanssivyöhykkeelle jäävien asumusten määrästä.

Haittoja

- Tuulipuisto näkyisi Väyrylänkylän taloihin erittäin selvästi, koska asunnot sijaitsevat vaaran kyljessä ja järvien rannalla, joten vaaraisema rikkoontuu totaalisesti. Lisäksi pimeällä näkyvät lentoesivalot olisivat erittäin häiritseviä muutoin pimeässä erämaassa ja näkyisivät myös järvien rannalla sijaiseviin vapaa-ajan asuntoihin kuten päiväsaikaan varsinaiset tuulivoimalatkin.
- Tuulipuisto tulisi Kiiminkijoen Natura alueen suojelualueelle/välittömään läheisyyteen. Suojellulla valuma-alueella on useita järviä; mm. Iso-Salminen, Pikku-Salminen, jotka ovat Kiiminkijoen latvajärviä, näiden laskujokena on Salmijoki, joka laskee Vihajärveen, joka on myös suojellulla Natura alueella. Alueeseen kuuluvat Iso-Salmi-
nen on lähes kaksi kilometriä pitkä ja Pikku-Salminen reilun kilometrin mittainen, joten niitä ei voida pitää vähäisinä ja pieninä virtavesinä, vaikka hankeselvityksessä niin väitetäänkin.
- Tuulipuiston 300 metriä korkeat tuulivoimalat tulisivat näkymään useille 3-5 kilometrin päässä sijaitseville järville, koska järvien ja tuulipuiston väliin ei jää näkymää peittäviä vaaroja. Järvien erämaaluonne katoaisi täysin ja näin ollen myös virkistyskäyttö muuttaisi merkittävästi luonnettaan.
- Tuulipuistohankkeesta tiedottaminen on ollut ala-arvoista ja hipoo jo laillisuuden rajoja ja kansalaisten yhdenvertaisuuden toteutumisessa. Asianomaisia, kuten maanomistajia ei ole tiedotettu henkilökohtaisesti, vaikka asianomistajien maat olisivat tuulipuiston dominanssialueella eli hankkeella on suoria vaikutuksia asianomaisiin. Ei voida olettaa, että kansalaiset seuraisivat jatkuvasti esim Kainuun ELY-keskuksen sivuja, josko sinne joskus sattuisi joitain heitä koskevaa tulemaan.
- Miksi dominanssivyöhykkeen laskuesimerkki on tehty harjaanjohtavasti 200 metriä korkeilla tuulivoimaloilla, kun suunnitelmassa on 300 metriä korkeat tuulivoimalat. Onko tarkoituksella haluttu dominanssivyöhykkeen näyttävän merkittävästi pienemmältä? 300 metrin voimaloilla vaikutusetäisyys kasvaa 50 % verrattuna 200 metrin voimaloiden dominanssivyöhykkeeseen. Samoin hankeselvityksen taulukossa 8-1 on käytetty samaa kahden kilometrin etäisyyttä esitettäessä alueella olevien asuntojen ja asukkaiden määrää. Miksi taulukossa ei ole esitetty tuulipuistohankkeen mukaisen dominanssivyöhykkeen sisään jäävien asuntojen aja asukkaiden määrää. Onko tarkoituksella haluttu esittää merkittävästi pienempiä lukuja ja vähätellä tuulipuiston vaikutuksia?

- Ihmetystä aiheuttaa myös hankeselvityksessä olevien karttojen todella surkea laatu ja niiden rajaukset. Esim. Murtiovaaran- Hirvivaa-
ran tuulipuiston kartoista suurin osa on rajattu niin, että Iso- ja
Pikku-Salmisen järvet sekä Väyrylän kylä ovat juuri jääneet rajauk-
sen ulkopuolella. Miksi, ne sijaitsevat kuitenkin osittain dominanssi-
vyöhykkeellä ja sen välittömässä läheisyydessä? Onko tarkoitus
ollut antaa virheellinen kuva tuulipuiston etäisyydestä em. Kohtei-
siin?
- Hankeselvityksen kartat ovat todella huonolaatuisia ja niistä on
hankala saada selville mihin tuulipuistoalueen rajat ja tiet tarkasti
sijoittuvat. Onko hankkeella todellakin niin huonot kuvankäsittely
ohjelmistot vai onko kuvia "blurrattu" tarkoituksella. Tämä epäily
heräsi, sillä karttakuvia pystyy käsittelemään "takaisinpäin", jolloin
niiden tarkkuus ja kontrasti paranevat. Lisäksi jopa ilmaisilla ohjel-
mistoilla saa parempilaatuisia karttakuvia.
- Tuulipuiston lähimmäksi kyläksi on hankeselvityksessä mainittu
Puokio, joka on huomattavasti kauempana tuulipuistoista kuin Väy-
rylän kylä, joka on alle viiden kilometrin päässä tuulipuistosta. Miksi
Väyrylän kylää ei ole mainittu, onko se tarkoituksella "unohtunut"
pois?

Luontonäkökanta, Kalasääsket

- Iso-Salminen ja Pikku-Salminen on kalasääskien varsinaista ruo-
kailualueita ja pesimäreviirejä, joita vaikuttaisi olevan useampi. Ka-
lasääsket ovat käyneet ravinnonhakumatkoilla jatkuvasti Iso-Salmi-
sella ja Pikku-Salmisella jo yli 30 vuoden ajan. Kalasääskistä on
jatkuvia havaintoja, viimeisin havainto 9.8.2022
- Järven yli yltävä tuulipuiston dominanssivyöhyke vaarantaisi ka-
lasääsken ravinnonhakumatkat ja tuulipuiston äänihaitta voisi kar-
kottaa aran kalasääskipopulaation kokonaan ja törmäys tuulivoima-
loihin tappaisi ne.

Luontonäkökanta, muuttolinnut

- Iso-Salminen on merkittävä lepo- ja ruokailupaikka myös muuttolin-
nuille, jotka keväisin ja syksyisin pysähtyvät isoina parvina järvelle
levähtämään ja syömään. Oulujärvi on merkittävä muuttolintujen
pysähdyspaikka ja vain 20 km:n päässä Iso-Salmisesta. Muuttopar-
vet lentävät Oulujärveltä tulevaa muuttoreittiä pitkin pohjois-etelä
suunnassa sijaitsevaa Iso-Salmista, jolloin muuttoparvien törmää-
minen myös läheisyydessä oleviin tuulivoimaloihin olisi todennä-
köistä ja tuulivoimaloiden ääni karkottaisi muuttomatkalla levähtä-
vät linnut molemmilta järviltä.
- Järvellä asustaa myös vakituiseen pesiviä joutsenia, tuulipuisto
voisi olla kohtalokas mm. poikasten opettellessa lento-ohjelmaa.
Muuttavat joutsenet käyttävät Iso-Salmista pysähdyspaikkana ja
törmäykset läheisyydessä oleviin tuulivoimaloihin olisi todennäköi-
siä.
- Iso-Salmisen ja Pikku-Salmisen välissä olevalta Välijoelta on ke-
väältä 2022 havainto yli 100 metsähanhen muuttoparvesta.
- Iso-Salmisen pohjoispäässä tehtiin havainto jalohaikarasta 2022
kevätkuun aikana.

Luontonäkökanta, Liito-orava

- Väyrylän kylä ja Iso- ja Pikku-Salmisen alue kuuluu myös liito-oravapopulaation pesimisreviiriin.
- Laji.fi sivustoilta löytyy kymmeniä liito-orava havaintoja Väyrylän kylän alueelta ja Vihajärveltä, osa jopa tuulipuiston dominanssi-vyöhykkeeltä.

Luontonäkökanta, suurpedot

- Alueella on useiden sensitiivisten lajien reviirejä sekä ruokailu- ja pesäpaikkoja.

Luontonäkökanta

- Väyrylän kylä ja Iso-Salmisen ja Pikku-Salmisen alueella pesii myös useita lepakkoyhdyskuntia.
- Iso-Salmisen pohjoispäässä on metsäkanalintujen suosimia soidin-alueita. Metsäkanalinnut tulevat soitimelle myös syksyihin, joka osoittaa alueen olevan merkittävä populaatioiden kannalta. Tuulipuiston meluhaitat todennäköisesti karkottaisivat metsäkanalinnut alueelta.
- Tuulipuiston dominanssialueella ja sen välittömässä läheisyydessä laiduntaa kesäisin yli 200 nautaa. Ultraäänien vaikutus laiduntaan karjaan pitää arvioida. Joissakin tutkimuksissa on esitetty 4 km:n minimietäisyyttä tuulivoimaloista laiduntavaan karjaan. Ultraäänien on havaittu lisäävään laiduntavan karjan aggressiivisuutta. Johdannaisvaikutuksena on alueen elinkeinonharjoittajien toiminnan vaikeutuminen.

Vaatimukset

- Ensisijainen vaatimus on Hirvaara-Murtionvaara tuulipuiston toteuttaminen tuulipuistohankkeen vaihtoehdon Tuulivoimalavaihtoehto VE 0 mukaan, eli tuulipuistoa ei toteuteta.
- Tuulivoimalapuiston melun vaikutuksista täytyy tehdä asianmukaiset äänihaitta mallinnukset ja -laskelmat. Esimerkit laskentavoista eivät ole asianmukaisia mallinnuksia.
- Tuulipuiston aiheuttamista haitoista tulee tehdä asianmukainen selvitys, esim. mitkä ovat vaikutukset tässä esityksessä esitelyihin eläimiin ja linnustoon.
- Vaikutukset luonnon virkistyskäyttöön ja mallinäkyvät eri järviltä tuulipuiston suuntaan, miten selvästi voimalat näkyvät järville ja niiden vastarannoille.
- Näkemähaittojen selvitys mallinnuskuvineen eri asumusalueilta ja vapaa-ajan asunnoilta.
- Lentoestovalojen näkyvyys selvitettävä ja esitettävä mallinnuskuvat eri alueilta katsottuna.
- Vaikutukset alueen elinkeinojen harjoittamiseen tulee selvittää, kuten maanviljelys ja matkailu. Vaikutusalueella on mm. vuokrauskäytössä olevia vapaa-ajan asuntoja, joiden vuokraus voi vaikeutua tuulipuistonäkymän takia tai ainakin hintatasoa voi joutua laskemaan.
- Vaikutus metsästykseseen. Alueella on runsas kanalintu ja jäniskanta ja kokemukset muilta tuulipuistoalueilta ovat osoittaneet kantojen romahtaneen verrattuna aikaan ennen tuulipuistojä.

- Vaikutukset petoihin ja petolintuihin? Kun alueelta poistuu petojen ravintolähteet siirtyvät pedot mukana.

4. Mielipide

Olen vapaa-ajan asuja Törmänmäessä. Vastustan tuulivoimapuisto-hanketta, sillä se väistämättä tuhoaa alueen luontoarvot ja viihtyvyyden. Olen innokas erämies ja samoillut pienestä pitäen noissa Koira-kankaan metsissä. Tuon alueen metsät ovat osa minua, ja identiteettiäni. Jo pikkupoikana olin yksin tuolla kankaalla rakotulilla syksyisenä pakkasyönä, muistan sen elävästi.

Vapaa-ajallani käyn siellä yhä marjastamassa, kalastamassa ja metsästävässä. Mitä kuvittelette, että kymmenien tuulimyllyjen jälkeen alueesta on jäljellä? Ei muuta kuin tuhottu luonto, kadonneet eläimet ja paikallisten ihmisten ahdistus menetetyn metsän takia. Teidän rahojenne takia! Tuntuu käsittämättömältä, kuinka Kainuun korvesta halutaan tehdä jokin tuulimyllyreservaatti, josta metsät hakataan ja luonto hävitetään, jotta voidaan pystyttää alue täyteen jotain "ekologisia" myllyjä. Mitä ekologista tässä on? Ymmärrätkö, että ihmiset asuvat tietyllä alueella jonkin vetovoimatekijän vuoksi. Kainuun korvessa asutaan luonnonrauhan takia eikä minkään dystooppisten tuulimyllyhirviöiden vuoksi.

Vastustan jyrkästi tätä hulluutta ja olen valmis viemään asian käräjille lakimiesystävieni tuella. Seuraavaksi vielä muutama näkökulma asiaan liittyen.

1. Tuulivoimalat taannuttavat häiriötekijöillään entisestään useita jo alueella vaikeuksissa olevia eliölajeja. Moni "erämainen" eliölaji on jo nyt sietokykynsä ääri rajoilla. Valtavat voimalat ovat eliöille "shokki", jonka vuoksi herkat lajit katoavat alueelta.
2. Alueen virkistysarvot kärsivät. Sekä metsästystoiminta, mökkeily järvillä, marjastus ja retkeily kärsivät melu-, näkö- ja imago haitoista.
3. Ihmiset alueella menettävät luonnonrauhan voimavarana, mikä on korvessa asuville henkisesti hyvin raskasta.
4. Alueen asunnot ja kiinteistöt kokevat arvonlaskun, mikäli hanke toteutetaan. Kuka maksaa asujille kiinteistön laskeneen arvon?
5. Voimalat ovat fyysisinä laitoksina riski ja rasite luonnolle tullessaan tiensä päähän. Valtava määrä betonia maassa aiheuttaa väistämättä herkälle maaperälle ja vesistölle ongelmia. Puhumattakaan järkyttävästä rekkaliikenteen määrästä, jonka se pienille metsänteille toisi.

Peruuttakaa hanke, luonnon ja ihmisten hyvinvoinnin vuoksi!

5. Mielipide

Vastustan Kainuun tuulivoimamaakuntakaavaan 2035 liittyvän Koira-kankaan tuulivoimalapuiston perustamista.

Olen varttunut lapsuuteni ja nuoruuteni Törmänmäessä. Törmänmäen ympäristö, Koira kangas mukaan lukien, on ollut ja on edelleen minulle hyvin tärkeää aluetta. Olen viettänyt ko. metsässä ison osan

lapsuudestani ja nuoruudestani metsästäen, kalastaen, marjastaen, sienestäen tai muuten vain luonnossa liikkuen.

Kainuussa nuorison mahdollisuudet harrastamiseen ovat hyvin rajalliset. Tästä johtuen luonto näyttelee hyvin suurta osaa nuorten erityisesti poikien harrastuksissa. Usein vapaa-ajan sisältö on metsästys. Omasta ikäluokastani noin yksi kymmenestä ei metsästänyt. Näen että tuulivoimalahanke kaventaa entisestään Kainuun nuorison harrastusmahdollisuuksia ja ylipäättään kokemusta mielekkästä tai arvokkaasta elämästä Kainuussa.

Koirakangas on paikallisille ja myös etelästä tuleville turisteille tärkeää metsästysaluetta. Tuulivoimalapuiston myötä tämä ei olisi enää mielekäästä tai mahdollista. Luonnossa liikkuja kyllä tietää mikä ero on oikealla metsällä ja sillä välkkyvätkö ympärillä tuulivoimaloiden siivet.

Puolangan valtionmaat mukaan lukien Koirakangas ovat laajassa tuttavapiirissäni hyvin tunnettuja metsästys- erityisesti linnustusmaita. Puolangalla käydään metsällä erityisesti Oulun suunnalta mutta myös aivan pääkaupunkiseudulta asti. Nyt tämä metsästysmatkailu on uhattuna. Samoin on uhattuna lukuisien vapaa-ajan asukkaiden tulevaisuus Puolangalla. Iso osa vapaa-ajan asukkaista omistaa mökin Puolangalta juurikin hyvien metsästysmaiden takia. Metsästystä ei ole mielekäästä tai mahdollista harrastaa tuulivoimalapuiston ympäristössä.

Vietän vuosittain vapaa-aikaa Puolangan eteläosissa niin perheeni, sukulaisten kuin ystävieni kanssa. Valtaosa tuttavistani asuu etelässä. Minulla on laajat sosiaaliset suhteet matkailua harrastavien ihmisten kesellä. Koen, että Kainuu on alkanut profiloitua uudella tavalla matkailun ja virkistyskäytön suhteen. Kainuu on mielestäni nyt saamassa esille sen potentiaalin, joka sen luonnossa on kotimaan ja jopa ulkomaanmatkailua ajatellen. Tämä näkyy mm. Kainuun hiihtokeskusten hyvinä viime vuosina. Henkilökohtaisesti näen Kainuun matkailun tulevan nousun Kainuun ulkopuolella asuvana ihmisenä positiivisina puheenvuoroina keskusteluissa esimerkiksi sosiaalisessa mediassa. Tällaisia suosituksia Kainuun suhteen en ole ennen kuullut. Mielestäni kyse on isommasta ilmiöstä. Etelä-suomalaisten matkailua ajatellen Kainuu on lähes puolet lähempänä kuin Lappi. Luonto ja esimerkiksi talvi eivät jää Lapin vastaavista ollenkaan. Koen että tuulivoimalahankkeet voisivat oleellisesti tuhota tämän positiivisen vireen. Samalla ne voisivat tuhota Kainuulla jo olleen hyvän maineen virkistys- ja vapaa-ajanasukkaiden keskuudessa. Matkailun tuomat tulot ja positiiviset vaikutukset ovat huomattavasti laajemmat kuin hätäisesti valmistellun tuulivoimalahankkeen.

6. Mielipide

Olen varttunut itse Puolangalla ja jo lapsesta näihin päiviin asti Koirakankaan alueen metsät ja suot ovat olleet itselleni hyvin tärkeitä metsätsmaastoja. Itselleni maisemiin kätkeytyy lukuisa määrä rakkaita metsästysmuistoja. Tiedän, että alueella on paljon riistaa ja mm. useita metsäkanalintujen soittimia.

Edellä mainittuun perustuen VASTUSTAN ehdottomasti alueelle perustettavaksi tuulivoimapuistoa. Tuulivoimapuisto tuhoaa alueen maiseman ja tuulivoimalat häiritsevät eläinten käyttäytymistä sekä tuhoavat perinteisen suomalaisen eränkävynnin harjoittamisen mahdollisuudet alueella. Erämainen tunnelma on täysin menetetty, kun taivaan rannassa tai jopa aivan vieressä pyörii valtavia 300 metriä korkeita tuulivoimaloita.

7. Mielipide

Vapaa-ajan asukkaiden ja kunnan edustajien ns. mökkiläistapaaminen kuulutettiin Puolanka-lehdessä keskiviikkona 6.7. 2022 kolmen päivän varo-ajalla.

Hyvän hallinnon oikeusperiaatteita ovat:

- yhdenvertaisuusperiaate, joka velvoittaa tasapuoliseen kohteluun, johdonmukaisuuteen ja syrjimättömyyteen
- tarkoitussidonnaisuuden periaate, jonka mukaan viranomaisella ei saa olla toiminnassaan vääriä vaikuttimia eikä harkintavaltaa saa käyttää väärin
- objektiviteettiperiaate, joka edellyttää viranomaisilta asiallista ja puolueetonta toimintaa

Kun Törmänmäen Kyläyhdistyksen alueella on 300-400 mökkiä ja arviolta ainakin tuhatkunta vapaa-ajan asukasta, joudumme kysymään oliko kunnan vaikuttimena järjestää kokoontuminen lyhyellä varoitusajalla jo tulevana lauantaina myös se, että

1. oli tiedossa, että etelä-Puolangalla aktiivisesti toimivan Törmänmäen kyläyhdistys ry:n yleinen kokous oli kuulutettu ensi lauantaille 9.7. klo 15 alkaen - siis samaan aikaan!
2. etelä-Puolangan alueella on kriittistä suhtautumista alueelle suunniteltuun noin 300 teollisen kokoluokan tuulivoimalaan! Siis - onko tarkoitus kuitata tällä tapaamisella kunnan velvollisuus yhteydenpitoon muita jäseniä (vapaa-ajan asukkaita) kohtaan ja ehkä lanseerata tapaamisesta otsikko esim. "Vapaa-ajan asukkailla ei ole huomauttamista kunnan tuulivoimasuunnitelmiin" tms.

8. Mielipide

Metsästysseurat ovat tällä hetkellä yksi viimeisiä aktiivisia toiminnallisia yhdistyksiä, jotka vielä toimivat aktiivisesti Puolangan syrjäkylillä, kuten esimerkiksi Väyrylän kylällä. Nämä seurat kokoavat vielä paikalliset ja jo muualle muuttaneet ihmiset yhteen ja yhteisen harrastuksen pariin. Metsästysseurojen pääasiallinen toiminta on viime parin vuosikymmenen aikana on ollut hirvenmetsästys. Esitän tässä kannanotossa tämän tuulivoimapuistohankkeen vaikutukset näiden metsästysseurojen toimintaan ja metsästyksen yleensäkin.

Ensimmäinen vaikutus on, että käytössä olevat metsästysseurojen kesken yhteiset hirvien metsästysmaat eli valtion maat Koirakankaan ja Murtiovaaran alueella heikkenevät. Hirvimäärä tuulivoimapuistoalueella vähenee, koska metsäala vähenee tuulivoimaloiden ja siirtolinjojen

vaatimien hakkuiden takia joita riistaeläimet tarvitsevat elääkseen. Varsinkin tuulivoimapuiston aktiivisena rakennusaikana riistaeläinkato tulee olemaan huomattava. Ja rakennusvaiheen jälkeen itse tuulivoimailoiden tuottama ääni ja muut saasteet tulevat vähentämään riistaa Koirakankaan ja Murtiovaaran alueella. Murtiovaaran alueen ympärillä toimivat seuraavat metsästyseurat, jotka ovat riippuvaisia tämän alueen tarjoamasta riistasta: Salmisen Erämiehet, Väyrylänkylän Riistamiehet, Somervaaran Eränkävijät, Pesälän Metsästysseura, Kalpion Eränkävijät, Puokion Metsästäjät, Hietaharjun Eränkävijät, Vihajärven Metsästysseura ja Rahikkalan Metsästysseura. Suurimmat näkyvät vaikutukset tällä tulevat olemaan metsästysseurojen näivettyminen tai sen kiihtymiseen jo aiemmasta. Ja ulospäin suurimmat ja mittavimmat vaikutukset tulevat olemaan hirvikolaririskin kasvamisena Puolangan eteläosissa sekä hirvien tekemien metsätuhojen kasvamisena.

Toinen vaikutus liittyy pienriistan metsästyksen tuulivoimapuistohankkeen alueella. Alueelle myydään tällä metsästyslupia pienriistan, esimerkiksi metsäkanalintujen sekä jäniksen, metsästystä varten. Nämä luvan ostajat ovat käytännössä ulkopaikkakuntalaisia, jotka tulevat sinne missä on riistaa sekä missä voi nauttia luonnosta. Jos tuulivoimapuisto toteutuu, nämä metsästäjät siirtyvät muille alueille, ja lupien myynti vähenee ellei romahda sekä metsästäjät eivät tule käyttämään paikallisten yrittäjien palveluita. Eli tuulivoimapuisto toteutuessaan vähentää valtion metsästyslupatuloja sekä paikallisten yrittäjien tuloja.

9. Mielipide

Hirvivaara- Murtiovaara tuulivoimahankkeen valmistelu tulisi lopettaa ja pidättäytyä siten rakentamisesta. Kuten YVA- menettelyn esittelymateriaalin kartoista selviää, hanke aiheuttaa merkittävän maisemallisen haitan Vihajärven, Iso-Samisen ja Pikku-Samisen järvien ranta-asukkaille. Hankealueen koillis laidan Havukangas esimerkiksi näkyy Vihajärvelle maanpintaa myöten, jolloin 300- metrin tuulivoimamala dominoi maisemaa totaalisesti. Vihajärvi on luokiteltu arvokkaaksi maisemaksi ja näin ollen sitä tulisi suojella.

Tosiasiasa tässä(kin) tapauksessa muutetaan maaseutu/erämaamaisemaa teollisuusalueeksi, teineen ja torneineen ja sähkölinjoineen.

Suunniteltu tuuliteollisuusalue on merkittävä paikallisten asukkaiden ja mökkiläisten metsästys- ja marjastus alue.

Vaikutusalueella sijaitsee myös Saarijärven suojelu- ja retkeilyalue, jonka ainutlaatuinen, erämainen luonne vaarantuu voimaloiden myötä. Alueen kiinteistöt tulevat menettämään arvoaan. Kuka haluaa ostaa loma-asunnon teollisuusalueen laidalta?

Metsähallituksen toiminta on oma lukunsa; ensin myydään mökkitontit ja kun ne on saatu myydyksi, hakataan metsät ja käynnistetään kaavoitus ja vuokrataan alueet tuulivoimateollisuudelle. Kaikki tämä kaikkien meidän yhteisiä maitamme hyödyntäen.

Puolangan kunta on varsin ohuella päätöksentekomenettelyllä, kuntalaisia enempää kuulematta, linjannut edistävänsä tuulivoiman rakentamista. Tällä hetkellä on tietojeni mukaan valmisteilla lähes 10 eri hanketta liittyen tuuliteollisuusalueisiin ympäri kuntaa. Toteutuessaan nämä muuttavat erämaisen kunnan luonteen täysin erilaiseksi.

Tuulivoimayhtiöt nähdään heikosti omillaan toimeentulevassa kunnassa tulevaisuuden talouden turvaajina ja ylärajaa hankkeille ei tunnu olevan. Karsintaa hankkeisiin on tultava siis viranomaisten toimesta, kunnan johdon intressin ollessa enemmänkin taloudellinen ja mahdollisten kiinteistöverotulojen maksimointiin pyrkivä.

Yllä mainitusta johtuen lankeaa YVA-menettelyssä viranomaiselle poikkeuksellisen kova vastuu ja myös velvollisuus huolehtia luontoarvojen, kuntalaisten oikeuksien puolustamisesta ja myös kuntalaisten tasapuolisen kohtelun varmistamisesta.

10. Mielipide

Yhteisomistamme vapaa-ajan asunnon Puolangan Koirakangas alueelta. Vapaa-ajan asunto on Metsähallituksen vuokra-alueella.

Vapaa-ajan asunto on meidän harrastuksillemme ja vapaa-ajallemme hyvin tärkeä tukikohta. Harrastamme metsästys-kalastus-marjastus ja muuta virkistyskäyttöä ympäri vuoden.

Myös perheidemme muut jäsenet osallistuvat yhtä aktiivisesti harrastustoimintaan. Metsästystä harrastamme rekisteröityjen käyttölinjaisten metsästyskoirien suomenajokoirat, dreeveri, bretoni, spanieli, labradorinnoutaja sekä unkarinvizslan kanssa.

Virallinen moottorikelkkareitti on meille mahdollistanut talviaikaisen käytön. Suunniteltu Koirakankaan tuulivoimapuisto sekä alueen halkaiseva siirtojohto muuttaa meidän vapaa-aika asumuksen käyttötarkoituksen ja virkistysarvo menetetään kokonaan.

Täten esitämme, että Metsähallitus hankkeen vetäjänä ostaa vapaa-ajan asunnon ja muut rakennukset tai vaihtaa meille vastaavan kohteen vastikkeetta ja nykyinen vuokrasopimus puretaan yhteisymmärryksessä ilman kustannuksia.